

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 9.7.2020
COM(2020) 302 final

**RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET, RÅDET,
EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT
REGIONKOMMITTÉN**

Rapport om EU:s konkurrenspolitik 2019

{SWD(2020) 126 final}

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET, RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT REGIONKOMMITTÉN

Rapport om EU:s konkurrenspolitik 2019

1. Inledning

År 2019 inleddes en ny valperiod för EU. Efter valen i maj, som präglades av det högsta totala valdeltagandet sedan 1994 (50,66 procent)¹, gav Europaparlamentet klartecken åt den nya Europeiska kommissionen på grundval av de prioriteringar som beskrevs i den tillträdande ordföranden Ursula von der Leyens politiska riktlinjer². I uppdragsbeskrivningen till Margrethe Vestager, verkställande vice ordförande med ansvar för ett Europa rustat för den digitala tidsåldern, betonas behovet av att se till att vår konkurrenspolitik och våra konkurrensregler är rustade för den moderna ekonomin, genomförs med kraft och bidrar till en stark europeisk industri, både internt och globalt³.

Grunderna för EU:s konkurrensrätt är lika relevanta i dag som de var när Romfördraget undertecknades för mer än 60 år sedan. EU:s konkurrensregler ger företag av alla storlekar en rimlig chans att konkurrera och hjälpa europeiska konsumenter att få skäliga villkor på den inre marknaden. EU:s konkurrensregler bidrar till att skapa öppna och konkurrenskraftiga marknader som gör de europeiska företagen effektivare, mer innovativa och förmögna att konkurrera på global nivå. Under 2019 fortsatte kommissionens konkurrenspolitik och tillämpningsåtgärder att vara inriktade på konkurrensbegränsande agerande och åtgärder på marknader som är viktiga för EU:s invånare och företag, som telekommunikationssektorn och den digitala sektorn, energi och miljö, tillverkning, finansiella tjänster, beskattning, jordbruk och livsmedel samt transporter.

Samtidigt är det viktigt att EU:s konkurrensram förblir rustad för en värld som är stadd i snabb förändring genom att hela tiden anpassas till den moderna ekonomin, som är grön och digital. EU:s konkurrenspolitik måste särskilt tackla nya utmaningar i samband med användningen av data, algoritmer och en snabb marknadsutveckling i en allt mer digital miljö och även att stärka nätverken för samarbete mellan medlemsstaternas myndigheter och kommissionen till stöd för en rättvis konkurrens på den inre marknaden. Samtidigt görs utvärderingar av de tillämpliga reglerna för statligt stöd, däribland miljö- och energiriklinjerna, som också kommer att omarbetas för att återspegla de politiska målen i den europeiska gröna given.

I april 2019 offentliggjorde kommissionen rapporten *Competition policy for the digital era*⁴ (inte översatt till svenska), av tre oberoende särskilda rådgivare, i syfte att ge underlag för kommissionens pågående diskussion om hur konkurrenspolitiken kan vara till störst nytta för konsumenterna i EU i en digital, snabbt föränderlig värld. I rapporten analyseras den digitala

¹ Se <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20191029IPR65301/final-turnout-data-for-2019-european-elections-announced>.

² Ursula von der Leyen, *En ambitiösare union. Min agenda för Europa*. Politiska riktlinjer för nästa Europeiska kommission 2019–2024, inledningsanförande vid Europaparlamentets plenarsammanträde, den 16 juli 2019: https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/political-guidelines-next-commission_sv.pdf.

³ Ursula von der Leyen, uppdragsbeskrivning till Margrethe Vestager, verkställande vice ordförande med ansvar för ett Europa rustat för den digitala tidsåldern, den 1 december 2019, tillgänglig på https://ec.europa.eu/commission/commissioners/sites/comm-cwt2019/files/commissioner_mission_letters/mission-letter-margrethe-vestager_2019_en.pdf.

⁴ Se <http://ec.europa.eu/competition/publications/reports/kd0419345enn.pdf>

ekonomins huvudsakliga kännetecken – extrem skalavkastning för digitala tjänster, externa effekter av nätverk och uppgifters roll – som har gett upphov till stora etablerade digitala aktörer.

För att se till att konkurrensrätten förblir ändamålsenlig genomförde kommissionen allmänna utvärderingar under 2019, i syfte att bedöma konkurrensreglernas funktion som underlag för beslut om behovet av att förbättra dess förmåga att tackla många av dessa utmaningar och av att förbättra genomförandets ändamålsenlighet. Granskningen omfattar de antitrustregler som kommer att sluta gälla under den nya mandatperioden och respektive riktlinjer, en rad regler och riktlinjer om statligt stöd och den pågående utvärderingen av vissa regler för koncentrationskontroll. I slutet av året tillkännagav verkställande vice ordförande Vestager också att granskningen av tillkännagivandet om marknadsdefinition skulle inledas.

Konkurrenspolitiken har också en viktig funktion i EU:s moderna industripolitik, för att göra europeiska företag mer innovativa och därmed konkurrenskraftiga internationellt. EU:s regler om statligt stöd främjar detta mål vid marknadsmisslyckanden och om det finns ett behov av att stärka värdekedjorna. I december 2018 och i december 2019 konstaterade kommissionen att två projekt, som gemensamt hade tillkännagetts av en rad medlemsstater inom EU:s prioriterade områden för mikroelektronik respektive batterier, var i linje med EU:s regler om statligt stöd och bidrar till ett gemensamt europeiskt intresse⁵. De deltagande medlemsstaterna tillhandahåller sammantaget upp till 5 miljarder euro i finansiering till dessa två projekt, som tillsammans syftar till att frigöra ytterligare 11 miljarder euro i privata investeringar.

EU:s konkurrenspolitik genomförs med hjälp av fördragsenliga regler, omfattande ekonomiska analyser och fullständigt korrekta förfaranden. Därför är icke-diskriminering, öppen och förutsägbar tillämpning, rätten att höras och skyddet av sekretess centrala principer och standarder som kommissionen utgår från i sin tillämpning av reglerna och som den förespråkar i resten av världen.

Kommissionen samarbetar nära med medlemsstaternas nationella konkurrensmyndigheter och med nationella domstolar för att genomföra EU:s konkurrensregler. Kommissionen samarbetar också aktivt med berörda internationella forum och med konkurrensorgan världen över för att skapa verkligt lika villkor i hela världen. Inom Världshandelsorganisationen har kommissionen fört förhandlingar om e-handel och telekommunikationstjänster, samt om att förbättra de internationella reglerna om subventioner.

EU:s konkurrensregler främjar tillväxten och utvecklingen av starka europeiska företag, både stora, små och medelstora företag. På global nivå står dock de europeiska företagen inför en rad utmaningar när det gäller lika villkor. Andra verktyg än konkurrensrätten är lämpligare för att ta itu med dessa utmaningar. Kommissionens pågående diskussion avser också i vilken utsträckning EU:s befintliga verktygslåda kan avhjälpa de snedvridande effekterna av utländska subventioner och statligt ägande samt vilka (vilken kombination av) ytterligare instrument som kan krävas.

Denna rapport utgör en icke uttömmande sammanfattning av kommissionens insatser på området konkurrenspolitik under 2019 (del I). I den egenskapen omfattar inte rapporten kommissionens åtgärder för att främja EU:s ekonomi mot bakgrund av covid-19-utbrottet. Ytterligare och mer detaljerad information om den verksamhet som beskrivs i rapporten finns i det åtföljande arbetsdokumentet (del II) och på webbplatsen för generaldirektoratet för konkurrens⁶.

---

⁵ Se https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_18_6862, och https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sv/ip_19_6705.

⁶ Se https://ec.europa.eu/competition/index_en.html.

2. Ytterligare förbättra ändamålsenligheten hos EU:s konkurrenspolitik och dess genomförande

Under 2019 inledde kommissionen en övergripande utvärdering och granskning av sina konkurrensregler och riktlinjer för att bedöma i vilken utsträckning de fortfarande är ändamålsenliga.

Kommissionen inleder en ”kontroll av ändamålsenligheten” av reglerna om statligt stöd⁷

I maj 2012 lanserade kommissionen ett stort reformpaket, modernisering av det statliga stödet, vilket sedan 2013 har lett till omarbetning av ett stort antal regler om statligt stöd. Detta övergripande reformpaket har gjort det möjligt för medlemsstaterna att snabbt genomföra statliga stödåtgärder som främjar investeringar, ekonomisk tillväxt och nya arbetstillfällen.

I januari 2019 inledde kommissionen ett förfarande för att utvärdera reglerna i paketet för modernisering av det statliga stödet i linje med kommissionens riktlinjer för bättre lagstiftning, och följaktligen förlänga giltigheten för de regler om statligt stöd som annars skulle löpa ut i slutet av 2020. Utvärderingen tar formen av en ”kontroll av ändamålsenligheten”, och bereder väg för en omarbetning av de tillämpliga riktlinjerna mot bakgrund av de politiska målen i den europeiska gröna given.

”Kontroll av ändamålsenligheten” av paketet för modernisering av det statliga stödet, riktlinjerna för järnvägsföretag och kortfristig exportkreditförsäkring

Syftet med ”kontrollen av ändamålsenligheten” är att analysera relevansen, ändamålsenligheten, effektiviteten, samstämmigheten och det europeiska mervärdet av dessa regler om statligt stöd, och samtidigt ge underlag för kommissionens beslut om en möjlig förlängning eller eventuell modernisering av reglerna.

”Kontrollen av ändamålsenligheten” omfattar två förordningar och nio riktlinjer, enligt följande:

- Den allmänna gruppundantagsförordningen och förordningen om stöd av mindre betydelse.
- Riktlinjerna för regionalstöd.
- Ramen för forskning och utveckling.
- Meddelandet om viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse.
- Riktlinjerna för riskfinansiering.
- Riktlinjerna för stöd till flygplatser och flygbolag.
- Miljö- och energiriktlinjerna.
- Riktlinjerna för undsättning och omstrukturering.

Dessutom omfattas riktlinjerna för järnvägsföretag och meddelandet om kortfristig exportkreditförsäkring, som inte ingick i 2012 års paket för modernisering av det statliga stödet, av den pågående ”kontrollen av ändamålsenligheten”.

Medlemsstaterna och andra intressenter hade möjlighet att komma med bidrag och synpunkter på ”kontrollen av ändamålsenligheten” under ett offentligt samråd, via olika frågeformulär. Samrådet avslutades i juli 2019, med undantag för frågeformuläret om viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse, som var öppet fram till slutet av oktober. En rad studier håller också på att utarbetas.

I februari 2019 inledde kommissionen dessutom offentliga samråd för att utvärdera och förbereda omarbetningen av de befintliga riktlinjerna om vissa statliga stödåtgärder inom ramen för systemet för handel med utsläppsrätter för växthusgaser efter 2012 (riktlinjerna för statligt stöd inom ramen för systemet för handel med utsläppsrätter)⁸. I dessa riktlinjer, som antogs 2012 och byggde på EU:s utsläppshandelssystem från 2005, fastställdes de villkor enligt vilka medlemsstaterna kan kompensera företag i vissa sektorer med hög elförbrukning

⁷ Se https://europa.eu/rapid/press-release_IP-19-182_en.

⁸ Se https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/initiatives/ares-2018-6600267_sv.

för en del av de högre elkostnaderna på grund av EU:s utsläppshandelssystem under perioden 2013–2020. När dessa riktlinjer från 2012 löper ut den 31 december 2020 kommer de att uppdateras för att se till att de är anpassade till EU:s nya utsläppshandelssystem för 2021–2030⁹.

I juni 2019 inledde slutligen kommissionen en utvärdering av reglerna om statligt stöd för hälso- och sjukvårdstjänster och sociala tjänster av allmänt ekonomiskt intresse samt förordningen om stöd av mindre betydelse för tjänster av allmänt ekonomiskt intresse¹⁰, som upphör att gälla i december 2020. Som ett led i denna utvärdering genomfördes ett offentligt och riktat samråd mellan juli och december 2019, som kommer att beaktas i utvärderingen.

Kommissionen undersöker nya marknadstrender inom vertikala och horisontella samarbetsavtal

Under 2019 inledde kommissionen utvärderingen¹¹ av de regler som undantar vissa horisontella avtal¹² från EU:s allmänna konkurrensregler. EU:s konkurrensregler om horisontella avtal omfattar två gruppundantagsförordningar för horisontella samarbetsavtal som undantar viss forskning och utveckling samt specialiseringsavtal från artikel 101 i EUF-fördraget. De åtföljande riktlinjerna om horisontella samarbetsavtal (horisontella riktlinjer) ger ytterligare vägledning för att göra det enklare för företagen att ingå samarbetsavtal som överensstämmer med konkurrensrätten, och ger också detaljerade rekommendationer om exempelvis konkurrensbedömning av informationsutbyte, gemensamma inköp, gemensam kommersialisering och standardisering. De två horisontella gruppundantagsförordningarna löper ut den 31 december 2022. De horisontella riktlinjerna har visserligen inget sista giltighetsdatum, men kommer att utvärderas tillsammans med dessa förordningar.

Kommissionen gjorde stora framsteg i sin utvärdering¹³ av den vertikala gruppundantagsförordningen¹⁴ och av de åtföljande riktlinjerna om vertikala begränsningar. Kommissionen inledde utvärderingen i oktober 2018, med hänsyn till att denna förordning skulle löpa ut den 31 maj 2022. I februari 2019 inledde kommissionen ett tremånaders offentligt samråd för intressenter, följt av en studie i augusti 2019 om marknadstrender för distributionsmodeller och distributionsstrategier. I november 2019 anordnade kommissionen dessutom en utvärderingsworkshop med aktivt deltagande av intressenter, som mer ingående diskuterade områden av särskilt intresse för utvärderingen av den vertikala gruppundantagsförordningen, med inriktning på hur reglerna är till nytta för konsumenterna.

I februari 2019 offentliggjorde kommissionen färdplanen för utvärdering¹⁵ av gruppundantagsförordningen för motorfordon¹⁶. Färdplanen utlöste ett fyraveckors

---

⁹Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/410 av den 14 mars 2018 om ändring av direktiv 2003/87/EG för att främja kostnadseffektiva utsläppsminskningar och koldioxidsnåla investeringar, och beslut (EU) 2015/1814, EUT L 76, 19.3.2018, s. 3.

¹⁰ Se https://ec.europa.eu/competition/state_aid/modernisation/evaluation_sgei_en.html.

¹¹ Se https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/initiatives/ares-2019-4715393/public-consultation_sv.

¹² Kommissionens förordning (EU) nr 1217/2010 av den 14 december 2010 om tillämpningen av artikel 101.3 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på vissa grupper av forsknings- och utvecklingsavtal, EUT L 335, 18.12.2010, s. 36; kommissionens förordning (EU) nr 1218/2010 av den 14 december 2010 om tillämpningen av artikel 101.3 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på vissa grupper av specialiseringsavtal, EUT L 335, 18.12.2010, s. 43.

¹³ Se https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/initiatives/ares-2018-5068981_sv.

¹⁴ Kommissionens förordning (EU) nr 330/2010 av den 20 april 2010 om tillämpningen av artikel 101.3 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på grupper av vertikala avtal och samordnade förfaranden, EUT L 102, 23.4.2010, s. 1.

¹⁵ Se https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/initiatives/ares-2018-6188380_sv.

onlinesamråd med intressenter. Dessutom beställdes en studie för att öka förståelsen av hur marknadsförhållandena har utvecklats i motorfordonssektorn under det senaste årtiondet. Gruppundantagsförordningen för motorfordon löper ut i maj 2023.

Syftet med dessa utvärderingar är att göra det möjligt för kommissionen att avgöra huruvida man ska låta reglerna löpa ut, eller om de ska förlängas eller omarbetas.

Uppgradering av EU:s program för förmånlig behandling

För att ytterligare förbättra förfarandenas ändamålsenlighet lanserade kommissionen i mars 2019 sitt onlinebaserade verktyg för förmånlig behandling ("eLeniency").¹⁷ I EU:s program för förmånlig behandling kan företag eller deras jurister redan lämna in sina redogörelser inom ramen för programmet till kommissionen, antingen via e-post till en funktionell brevlåda eller genom det muntliga förfarandet. Det onlinebaserade verktyget för förmånlig behandling utgör ett tredje alternativ för inlämning av dessa redogörelser online, som en del av ansökningar om förmånlig behandling (för att få immunitet mot eller nedsättning av böter), som en del av förlikningsförfaranden i kartellärenden, eller som en del av samarbetet i andra ärenden än kartellärenden. Det minskar därför kostnaderna och bördan för företag och deras ombud som deltar i sådana förfaranden, med samma garantier när det gäller konfidentialitet och rättsligt skydd. Sedan lanseringen har kommissionen tagit emot många redogörelser och handlingar genom eLeniency.

Kampen mot karteller fortsätter

Tillgång till lämpligt prissatta insatsvaror är väsentlig i en tid av global konkurrens. Karteller avser ofta mellanprodukter, som kan vara viktiga insatsvaror för industrin, och de kan därmed påverka både den europeiska industrins konkurrenskraft och konsumenterna. Vid tillämpningen av konkurrensreglerna under 2019 fortsatte man att inrikta sig på sådana karteller.

I mars 2019 ålade kommissionen *Autoliv* och *TRW*¹⁸, tillverkare av bilsäkerhetsutrustning, böter på 368 miljoner euro för överträdelse av EU:s antitrustregler, genom deltagande i två karteller för leverans av säkerhetsbälten, krockkuddar och rattar till de europeiska biltillverkarna Volkswagen Group respektive BMW Group. En tredje deltagare i denna otillåtna samverkan, Takata, bötfälldes inte, eftersom företaget fick fullständig immunitet för att ha avslöjat de två kartellerna för kommissionen, i linje med EU:s förfarande för förmånlig behandling. Samtliga företag erkände att de hade deltagit i kartellerna och gick med på förlikning i ärendet. Kartellbeslutet ingår i en serie stora undersökningar av otillåten samverkan inom fordonskomponentbranschen. Kommissionen har redan bötfällt leverantörer av lager till fordonsindustrin, kabelnät till bilar, cellduk som (bl.a.) används i bilstolar, parkeringsvärmare i bilar och lastbilar, generatorer och startmotorer, system för luftkonditionering och motorkylning, belysningssystem, personsäkerhetssystem samt tändstift och bromssystem¹⁹. Beslutet från 2019 gör att kommissionens totala bötesbelopp för karteller i denna sektor har uppnått 2,15 miljarder euro.

---

¹⁶ Kommissionens förordning (EU) nr 461/2010 av den 27 maj 2010 om tillämpningen av artikel 101.3 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på grupper av vertikala avtal och samordnade förfaranden inom motorfordonssektorn, EUT L 129, 28.5.2010, s. 52.

¹⁷ Se https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sv/ip_19_1594.

¹⁸ Ärende 40481, *Occupant Safety Systems II*, kommissionens beslut av den 5 mars 2019. Finns här: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40481.

¹⁹ Ärenden: AT.39748, *Automotive Wire Harnesses* (2013), AT.39922, *Automotive bearings* (2014), AT.39801, *Polyurethane Foam* (2014), AT.40055, *Parking Heaters* (2015), AT.40028, *Alternators and Starters* (2016), AT.39960, *Thermal Systems* (2017), AT.40013, *Lighting Systems* (2017), AT.39881, *Occupant Safety Systems* (2017), och AT.40113, *Spark plugs* (2018).

Genomdriva förfaranderegler för koncentrationskontroll

EU:s koncentrationskontroll bidrar till att säkerställa att alla företag på de europeiska marknaderna kan konkurrera på rättvisa och lika villkor, och att föreslagna transaktioner som kan snedvrída konkurrensen underkastas en noggrann granskning från kommissionens sida. Under 2019 fortsatte kommissionen att göra stora insatser för att genomdriva förfarandereglerna enligt EU:s koncentrationsförordning.²⁰

I april 2019 ålade kommissionen *General Electric (GE)*²¹ böter på 52 miljoner euro för att företaget hade lämnat oriktiga uppgifter i samband med granskningen av dess förvärv av LM Wind. Enligt EU:s koncentrationsförordning kan kommissionen ålägga böter om högst 1 % av företagets sammanlagda omsättning, om de uppsåtligen eller av oaktsamhet lämnar oriktiga eller vilseledande uppgifter till kommissionen. Detta bötesbeslut hade ingen inverkan på kommissionens godkännande av transaktionen enligt EU:s koncentrationsregler, som byggde på korrigerade uppgifter från den andra anmälan.

I juni 2019 ålade dessutom kommissionen *Canon*²², den japanska tillverkaren av bildbehandlingsprodukter och optiska produkter, böter på 28 miljoner euro för att det delvis hade genomfört sitt förvärv av Toshiba Medical Systems Corporation före anmälan till och godkännande av kommissionen (så kallad *gun jumping*). Enligt EU:s koncentrationsregler ska företag som slås ihop anmäla planerade sammanslagningar med en EU-dimension, så att kommissionen kan granska dem innan de genomförs, och företagen får inte genomföra sammanslagningarna innan de har anmälts till och godkänts av kommissionen.

3. Tackla nya utmaningar inom det digitala området samt telekommunikations- och medieområdet

Genom sitt politiska initiativ *Ett Europa rustat för den digitala tidsåldern*²³ fastställde kommissionens ordförande att det digitala området är en av hennes största prioriteringar under kommissionens nuvarande mandatperiod. Konkurrenspolitiken är väsentlig och nödvändig för att uppnå en väl fungerande inre marknad för digitala tjänster.

I april 2019 offentliggjorde kommissionen rapporten *Competition policy for the digital era*²⁴ av tre oberoende särskilda rådgivare²⁵ om de framtida utmaningarna med digitaliseringen för konkurrenspolitiken.

Rapporten *Competition policy for the digital era*

I de särskilda rådgivarnas rapport i) identifieras vad de anser är de viktigaste utmärkande egenskaperna hos digitala marknader, ii) lämnas synpunkter på målen för EU:s konkurrenslagstiftning i den digitala eran, och iii) behandlas tillämpningen av konkurrensregler på digitala plattformar och data, samt koncentrationskontrollens roll för att upprätthålla konkurrens och innovation.

De tre särskilda rådgivarna ansåg att konkurrenslagstiftningens grundläggande ram är bra och tillräckligt flexibel för att skydda konkurrensen i den digitala eran. De ansåg också att konkurrensmyndigheterna på ett bättre sätt ska ta hänsyn till de utmärkande egenskaperna hos

²⁰ Rådets förordning (EG) nr 139/2004 av den 20 januari 2004 om kontroll av företagskoncentrationer (EG:s koncentrationsförordning), EUT L 24, 29.1.2004, s. 1.

²¹ Ärende M.8436, *General Electric Company / LM Wind Power Holding*, kommissionens beslut av den 8 april 2019. Finns här: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_8436.

²² Ärende M.8179, *Canon / Toshiba Medical Systems Corporation*, kommissionens beslut av den 27 juni 2019.

Finns här: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_8179.

²³ Se https://ec.europa.eu/info/priorities/europe-fit-digital-age_sv.

²⁴ Se <https://ec.europa.eu/competition/publications/reports/kd0419345enn.pdf>.

²⁵ De tre särskilda rådgivarna är Heike Schweitzer, en tysk juridikprofessor, Jacques Crémer, en fransk ekonomiprofessor, och Yves-Alexandre de Montjoye, en belgisk högskolelektor i datavetenskap.

plattformar, digitala ekosystem och dataekonomin, för att förhindra att konkurrensbegränsande agerande äger rum eller inte bestraffas. Dessutom anser de särskilda rådgivarna att digitala marknader kräver att skadeteorier betonas ytterligare och att konkurrensbegränsande strategier identifieras. När det gäller tillgång till uppgifter anser författarna att sektorsspecifik lagstiftning kan vara en mer ändamålsenlig lösning. Rapporten omfattar också en särskild analys av och förslag om koncentrationskontrollfrågor, både när det gäller behörighet och sakförhållanden.

Tillsammans med begäran om bidrag från allmänheten från den 7 juli till den 30 september 2018, och konferensen *Shaping competition policy in the era of digitisation*, som ägde rum i Bryssel den 17 januari 2019, är rapporten avsedd att ge ett bidrag till kommissionens pågående diskussion om hur konkurrenspolitiken kan vara till störst nytta för konsumenterna i EU i en snabbt föränderlig värld.

Den 9 december 2019 tillkännagav verkställande vice ordförande Vestager den planerade granskningen av kommissionens tillkännagivande om definitionen av relevant marknad i EU:s konkurrenslagstiftning (nedan kallat *tillkännagivandet om marknadsdefinition*)²⁶, vars syfte är att ge en vägledning till kommissionens sätt att tillämpa begreppen relevant produktmarknad och relevant geografisk marknad när den verkställer EU:s konkurrenslagstiftning. Huvudskälet till denna granskning är att se till att tillkännagivandet återspeglar hur kommissionens sätt att definiera marknader har utvecklats under de senaste 20 åren och att det är anpassat till en värld som är stadd i snabb förändring och blir alltmer digital. Syftet med granskningen är att ge en vägledning som är noggrann och tidsenlig, och som fastställer en tydlig och konsekvent hållning till både antitrust- och koncentrationsärenden i olika branscher, på ett lättillgängligt sätt.

Tillämpning av antitrustreglerna: stärkt kontroll på digitala marknader

Den digitala eran har gett upphov till onlineplattformar, varav några har blivit stora teknikleverantörer. Beslut av plattformar med marknadsinflytande kan påverka många andra marknader, vars företag är beroende av dessa plattformar för kontakten med kunderna. Plattformar kan exempelvis fungera som värdar och tillsynsmyndigheter genom att fastställa reglerna på ett sätt som håller marknaderna öppna för konkurrens, och om de används på ett oriktigt sätt kan deras dubbla roll vara problematisk och skada konkurrensen. För att se till att marknaderna i Europa är till för människorna, och för att skapa större transparens och rättvisa villkor, antogs nya EU-regler om transparens för företagsanvändare av plattformar²⁷ i juli 2019. Sådana kompletterande tillsynsverktyg stärker tillämpningen av konkurrensreglerna, men de är också till nytta för konsumenterna och skapar större transparens och rättvisa villkor.

Den 20 mars 2019 ålade kommissionen *Google*²⁸ böter på 1,49 miljarder euro för att ha missbrukat sin marknadsdominans i strid med EU:s antitrustregler.

Google AdSense-ärendet: skydda konkurrensen för sökannonsering på nätet

Kommissionen ålade Google böter på 1 494 459 000 euro för att ha missbrukat sin marknadsdominans genom en rad restriktiva klausuler i kontrakt med tredjepartswebbplatser. Detta missbruk varade i mer än tio år och gjorde att Googles konkurrenter inte kunde placera sina sökannonser på dessa webbplatser.

Google var den ojämförligt starkaste aktören inom förmedling av sökannonsering på nätet i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, med en marknadsandel på över 70 % från 2006 till 2016.

²⁶ Kommissionens tillkännagivande om definitionen av relevant marknad i gemenskapens konkurrenslagstiftning, EGT C 372, 9.12.1997, s. 5–13.

²⁷ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1150 av den 20 juni 2019 om främjande av rättvisa villkor och transparens för företagsanvändare av onlinebaserade förmedlingstjänster (text av betydelse för EES), EUT L 186, 11.7.2019, s. 57–79.

²⁸ Ärende AT.40411, *Google Search (AdSense)*, kommissionens beslut av den 20 mars 2019. Finns här: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40411.

Genom ”AdSense” för sökning fungerar Google som en förmedlare mellan annonsörer och ägare av publicerande webbplatser.

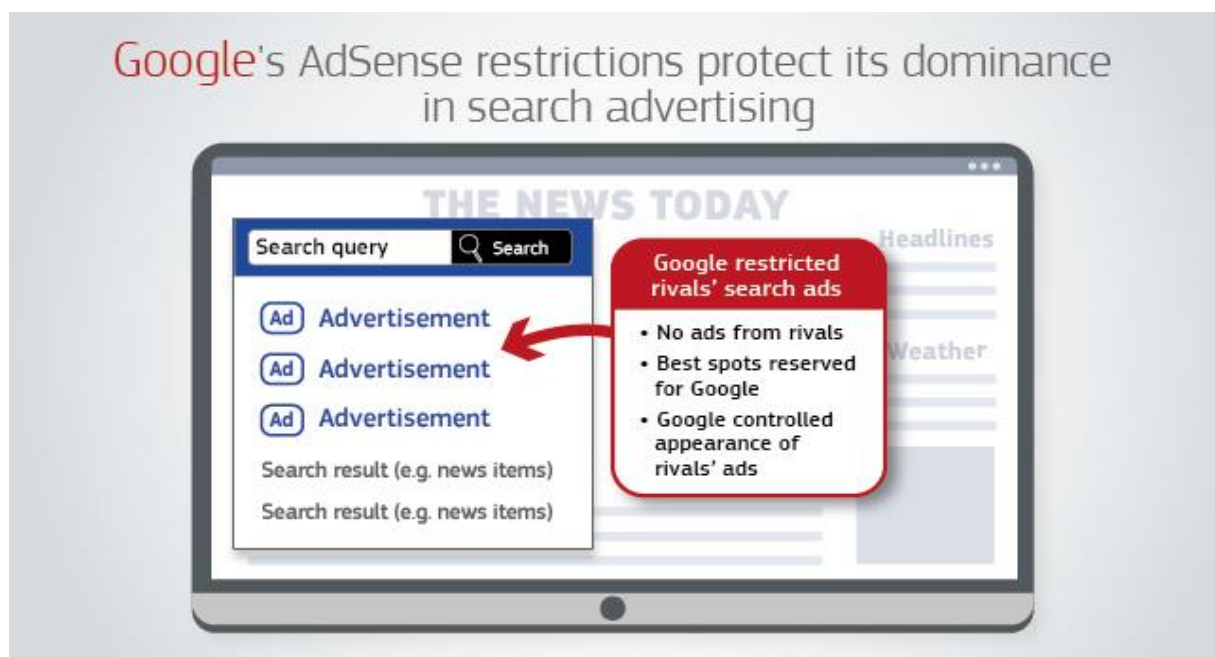
Kommissionens undersökning ledde till följande slutsatser:

- Från 2006 ingick uteslutandeklausuler i Googles kontrakt, vilket gjorde att utgivarna inte kunde placera konkurrenters sökannonser på sina sidor med sökresultat.
- Från mars 2009 började Google gradvis att ersätta uteslutandeklausulerna med klausuler om ”premium placement”. Till följd av detta kunde inte Googles konkurrenter placera sina sökannonser i de delar av webbplatsernas sidor med sökresultat som man oftast klickar på.
- I mars 2009 tog Google också med klausuler som krävde att utgivarna skulle inhämta Googles skriftliga godkännande innan de ändrade visningssättet för konkurrerande annonser. Detta gjorde det möjligt för Google att kontrollera hur attraktiva konkurrerande sökannonser kunde vara.

Google upphörde med de olagliga metoderna några månader efter att kommissionen utfärdade ett meddelande om invändningar i ärendet, i juli 2016.

Googles metoder innebär ett missbruk av Googles dominerande ställning på marknaden för förmedling av sökannonsering på nätet, eftersom de förhindrar konkurrens på lika villkor. Googles beteende gjorde likaså att europeiska konsumenter inte kunde dra fördel av en verklig konkurrens på marknaden för sökannonsering på nätet.

Marknadsdominans är i sig inte olagligt enligt EU:s antitrustregler, men dominerande företag har ett särskilt ansvar att inte missbruka sin starka ställning på marknaden genom att hindra konkurrens. Det gäller både på de marknader där de har en ledande ställning och på andra marknader.

Kommissionens beslut kräver att Google åtminstone upphör med sina olagliga metoder, i den mån detta inte redan har skett, och avstår från åtgärder som har samma eller motsvarande syfte eller effekt. Google riskerar också bli föremål för skadeståndstalan²⁹ i tvistemål vid medlemsstaternas domstolar av alla personer eller företag som påverkas av dess konkurrensbegränsande beteende.

Tidigare, i juni 2017, hade kommissionen ålagt Google böter på 2,42 miljarder euro för att ha missbrukat sin marknadsdominans som sökmotor genom att ge sin egen

²⁹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/104/EU av den 26 november 2014 om vissa regler som styr skadeståndstalan enligt nationell rätt för överträdelser av medlemsstaternas och Europeiska unionens konkurrensrättsliga bestämmelser, EUT L 349, 5.12.2014, s. 1–19.

produktjämförelsetjänst en olaglig fördel.³⁰ I juli 2018 hade kommissionen dessutom ålagt Google böter på 4,34 miljarder euro för olagliga metoder avseende mobilenheter med Android³¹ för att stärka marknadsdominansen för Googles sökmotor. Inräknat ärendet från mars 2019 har kommissionen ålagt Google antitrustböter på totalt 8,25 miljarder euro.

Den 17 juli 2019 inledde kommissionen en formell antitrustundersökning för att bedöma huruvida Amazons³² användning av känsliga uppgifter från oberoende detaljhandlare som säljer på dess marknadsplats utgör en överträdelse av EU:s konkurrensregler. När Amazon tillhandahåller en marknadsplats för oberoende säljare samlar företaget löpande in uppgifter om aktiviteten på plattformen. Baserat på kommissionens preliminära undersökning tycks Amazon använda konkurrensmässigt känsliga uppgifter om säljare på marknadsplatsen samt om deras produkter och transaktioner på marknadsplatsen. Kommissionen håller på att undersöka standardavtalen mellan Amazon och säljarna på marknadsplatsen, som gör det möjligt för Amazons detaljhandelsverksamhet att analysera och använda tredjepartssäljares uppgifter, som är aggregerade från uppgifter som finns tillgängliga för Amazons marknadsplats.

EU:s antitrustregler skyddar priskonkurrensen och ger konsumenterna större valfrihet inom området för e-handel

Den snabbt växande marknaden för näthandel var värd mer än 600 miljarder euro i Europa 2019, och mer än hälften av EU-inväånarna handlar online. E-handeln skapar stora möjligheter både för konsumenterna, som kan få tillgång till ett större urval varor och tjänster och kan jämföra priser i hela Europa, och för företagen, som kan idka handel på hela den inre marknaden med dess över 500 miljoner invånare med hjälp av en enda webbplats som skyltfönster.

Resultaten från kommissionens utredning av e-handelsbranschen, som offentliggjordes den 10 maj 2017³³ som ett led i dess strategi för den digitala inre marknaden, visade att avtalsenliga begränsningar används alltmer för att bättre kontrollera produktdistributionen. Därför är det mycket viktigt att konkurrensreglerna tillämpas effektivt inom detta område.

Den 7 mars 2019 gjorde kommissionen åtaganden av *Disney, NBCUniversal, Sony Pictures, Warner Bros.* och *Sky*³⁴ rättsligt bindande enligt EU:s antitrustregler. Dessa åtaganden undanröjer kommissionens farhågor i fråga om vissa klausuler i dessa studios avtal om filmlicensiering för betal-tv med Sky UK när det gäller geoblockering.

Den 5 april 2019 översände kommissionen ett meddelande om invändningar avseende potentiellt olagliga bilaterala avtal till *Valve*, ägare till Steam, världens största plattform för distribution av datorspel, och de fem datorspelsutgivarna *Bandai Namco, Capcom, Focus Home, Koch Media* och *ZeniMax*³⁵. Kommissionen uttryckte oro över att Valve och de fem datorspelsutgivarna i strid med EU:s antitrustregler hade kommit överens om att använda geoblockerade aktiveringsnycklar för att förhindra gränsöverskridande försäljning. Dessutom

³⁰ Ärende AT.39740, *Google Search (Shopping)*, kommissionens beslut av den 27 juni 2017. Finns här: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_39740.

³¹ Ärende AT.40099, *Google Android*, kommissionens beslut av den 18 juli 2018. Finns här: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40099.

³² Ärende AT.40462, *Amazon Marketplace*. Finns här: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40462.

³³ Se https://ec.europa.eu/competition/antitrust/sector_inquiry_final_report_sv.pdf, och https://ec.europa.eu/competition/antitrust/sector_inquiries_e_commerce.html.

³⁴ Ärende AT.40023, *Cross-border access to pay-TV*. Finns här: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40023.

³⁵ Ärendena AT.40413, *Focus Home*, AT.40414, *Koch Media*, AT.40420, *ZeniMax*, AT.40422, *Bandai Namco* och AT.40424, *Capcom*. Se även https://europa.eu/rapid/press-release_IP-19-2010_en.htm.

uttryckte kommissionen oro över att fyra av spelutgivarna kan ha överträtt EU:s konkurrensregler genom att ta med avtalsenliga exportbegränsningar i sina avtal med en rad andra distributörer än Valve.

Tillämpning av antitrustreglerna i telekommunikationssektorn

Den 18 juli 2019 ålade kommissionen *Qualcomm*³⁶ böter på 242 miljoner euro för att ha missbrukat sin marknadsdominans genom underprissättning på världsmarknaden för chipp som överensstämmer med Universal Mobile Telecommunications System (UTMS), standarden för 3g-telefoni, i strid med EU:s antitrustregler. Enligt beslutet hade Qualcomm mellan mitten av 2009 och mitten av 2011 levererat vissa kvantiteter av tre av sina UMTS-kretsuppsättningar till två av sina viktigaste kunder, Huawei och ZTE, till priser under produktionskostnaden i avsikt att eliminera konkurrenten Icera från marknaden. Icera var ett brittiskt uppstarts företag och Qualcomms främsta konkurrent vid den tidpunkten inom framkantssegmentet på marknaden för UMTS-kretsuppsättningar. Bötesbeloppet utgör 1,27 % av Qualcomms omsättning 2018 och har som syfte att avskräcka marknadsaktörer från att använda sådana konkurrensbegränsande metoder i framtiden.

Den 7 augusti 2019 antog kommissionen ett meddelande om invändningar mot de två största operatörerna i Tjeckien, *O2/CETIN* och *T-Mobile*³⁷ med avseende på ett avtal om nätverksdelning mellan dessa parter. Kommissionen drog den preliminära slutsatsen att detta konkreta avtal om nätverksdelning är konkurrensbegränsande, eftersom det sannolikt leder till att de två mobiloperatörerna inte har någon motivation att förbättra sina nätverk och tjänster till nytta för konsumenterna. Kommissionens preliminära analys var i linje med de principer som tillämpades av Organet för europeiska regleringsmyndigheter för elektronisk kommunikation (Berec) i dess gemensamma ståndpunkt om delning av mobilinfrastruktur av den 13 juni 2019.³⁸

Den 16 oktober 2019 ålade kommissionen *Broadcom*³⁹, världens ledande leverantör av kretsuppsättningar till digitalboxar och modem, att sluta tillämpa vissa bestämmelser i avtalen med sex av dess viktigaste kunder. Kommissionen drog slutsatsen att Broadcom vid första anblicken missbrukade sin dominerande ställning på marknaderna för system på en krets för i) digitalboxar, ii) fibermodem, och iii) xDSL-modem, genom att ingå avtal med tillverkare av digitalboxar och modem med bestämmelser som medför uteslutning. Dessutom drog kommissionen slutsatsen att konkurrensen sannolikt skulle ha lidit allvarlig och irreparabel skada utan interimistiska åtgärder. Kommissionen konstaterade att det krävdes ett snabbt ingripande för att förhindra att konkurrenter marginaliseras eller elimineras från marknaden. De interimistiska åtgärderna gäller under tre år, fram till dess att ett slutligt beslut om det väsentliga i Broadcoms agerande antas eller fram till dess att kommissionens utredning av detta agerande avslutas, beroende på vad som inträffar först. Utredningen av sakförhållandena i ärendet pågår fortfarande. Interimistiska åtgärder är en av de åtgärder som kommissionen kan tillgripa enligt förordning (EG) nr 1/2003, men har inte använts under de senaste 18 åren före detta ärende.

---

³⁶ Ärende AT.39711, *Qualcomm (predation)*, kommissionens beslut av den 18 juli 2019. Finns här: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_39711.

³⁷ Ärende AT.40305, *Network sharing – Czech Republic*. Finns här: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40305.

³⁸ Se https://berec.europa.eu/eng/document_register/subject_matter/berec/regulatory_best_practices/common_approaches_positions/8605-berec-common-position-on-infrastructure-sharing.

³⁹ Ärende AT.40608, *Broadcom*. Finns här: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40608.

Genom ett beslut om interimistiska åtgärder kan kommissionen ålägga ett företag att upphöra med och avstå från ett beteende medan en utredning pågår. De interimistiska åtgärderna kan gälla under hela utredningen, för att undvika att det påstådda konkurrensbegränsande beteendet orsakar allvarlig och irreparabel skada på marknaden som inte kan avhjälpas genom antagandet av den slutliga åtgärden i en kommissionsutredning. På grund av början på ett företag som ännu inte har konstaterats bryta mot de befintliga reglerna betraktas interimistiska åtgärder normalt som exceptionella åtgärder. I de flesta fall räcker ett beslut om förbud med ett domstolsföreläggande eller korrigerande åtgärder för att återställa konkurrensförhållandena.

Granskning av sammanslagningar i telekommunikations- och mediesektorerna

Inom telekommunikationssektorn godkände kommissionen den 15 juli 2019 *Telenors* förvärv av *DNA*.⁴⁰ *DNA* tillhandahåller mobil eller fast anslutning, bredband och tv-distributionstjänster i Finland, medan *Telenor* erbjuder mobil eller fast anslutning och tv-distributionstjänster i Norden. Det fanns mycket begränsade överlappningar mellan företagens verksamheter, och en rad starka aktörer kvarstår efter sammanslagningen. Efter en fördjupad undersökning godkände kommissionen dessutom den 18 juli 2019 *Vodafones* förvärv av *Liberty Globals* kabelverksamhet i Tjeckien, Tyskland, Ungern och Rumänien.⁴¹ Godkännandet förutsätter att ett paket av åtaganden som *Vodafone* har lagt fram fullgörs helt.

I mediesektorn godkände kommissionen den 12 november 2019 *Telias* förvärv av *Bonnier Broadcasting*.⁴² Efter en fördjupad undersökning befarade kommissionen att transaktionen avsevärt skulle ha begränsat konkurrensen i Finland och Sverige. Godkännandet förutsätter att *Telias* självpåtagna åtaganden fullgörs helt.

Tillämpning av statligt stöd i bredbandsnätverk

Digital infrastruktur är en viktig drivkraft för digitalisering. Därför är det viktigt att den lämpliga bredbandsinfrastrukturen kan tillgodose nya behov av mycket hög digital överföringshastighet, kapacitet och kvalitet. I kommissionens ”gigabitmeddelande”⁴³ från 2016 fastställs att nät med mycket hög kapacitet är en av kommissionens strategiska prioriteringar. Det krävs också offentlig finansiering för att se till att landsbygden, avlägsna områden och andra områden med svag täckning kan dra nytta av den nya tekniken, så att inga områden eller invånare halkar efter. Samtidigt bör inte privata investeringar trängas ut, och snedvridningar av konkurrensen måste begränsas till ett minimum.

Under 2019 godkände kommissionen olika bredbandssystem enligt EU:s regler för statligt stöd. I Grekland rörde det sig om ett checksystem på 50 miljoner euro för snabbare bredbandstjänster⁴⁴, i Irland, offentligt stöd på 2,6 miljarder euro till den irländska nationella bredbandsplanen⁴⁵, i Spanien, en stödordning på 400 miljoner euro för bredbandsnät med

---

⁴⁰ Ärende M.9370, *Telenor mot DNA*, kommissionens beslut av den 15 juli 2019. Se https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_9370.

⁴¹ Ärende M.8864, *Vodafone mot Certain Liberty Global Assets*, kommissionens beslut av den 18 juli 2019. Se https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_8864.

⁴² Ärende M.9064, *Telia Company mot Bonnier Broadcasting Holding*, kommissionens beslut av den 12 november 2019. Se https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_9064.

⁴³ Se <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/communication-connectivity-competitive-digital-single-market-towards-european-gigabit-society>.

⁴⁴ Ärende SA.49935, *Superfast Broadband (SFBB) Project – Greece*, kommissionens beslut av den 7 januari 2019. Finns här: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_49935.

⁴⁵ Ärende SA.54472, *National Broadband Plan – IE*, kommissionens beslut av den 15 november 2019. Finns här: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_54472.

mycket hög överföringshastighet⁴⁶, och i Tyskland, Bayerns godkännande av en stödordning för bredbandsnät med mycket hög kapacitet, efter ett tidigare gigabitpilotprojekt för sex bayerska kommuner som kommissionen godkände i december 2018⁴⁷.

4. Konkurrenspolitik till stöd för EU:s mål för energi med låga koldioxidutsläpp och miljömål

I december 2019 antog kommissionen ett meddelande om den europeiska gröna given, med en beskrivning av politiska initiativ för att uppnå växthusgasneutralitet fram till 2050 och ta itu med miljörelaterade problem⁴⁸. Som all annan kommissionspolitik kommer konkurrenspolitiken att bidra till att dessa högt ställda mål uppnås. Under 2019 inledde kommissionen en ”kontroll av ändamålsenligheten” för miljö- och energiriktlinjerna och fortsatte utvärderingen av sina riktlinjer om vissa statliga stödåtgärder inom ramen för systemet för handel med utsläppsrätter för växthusgaser efter 2012 (riktlinjerna för statligt stöd inom ramen för systemet för handel med utsläppsrätter)⁴⁹, som förberedelse för omarbetningen av riktlinjerna så att de är anpassade till EU:s nya utsläppshandelssystem för 2021–2030⁵⁰. Den pågående ”kontrollen av ändamålsenligheten” av paketet för modernisering av det statliga stödet bereder väg för en omarbetning av de tillämpliga riktlinjerna mot bakgrund av de politiska målen i den europeiska gröna given 2021.

Statligt stöd till EU:s nollföroreningsstrategi och resurseffektivitet

Under 2019 godkände kommissionen 195 miljoner euro i extra offentligt stöd för elbussar och laddningsinfrastruktur i Tyskland fram till slutet av 2022⁵¹. Dessutom godkände kommissionen 430 miljoner euro i offentligt stöd för eftermodifiering av dieselfordon som används i kommuner där gränsvärdena för utsläpp av kväveoxider överskreds 2017⁵². Båda åtgärdstyperna stämmer överens med EU:s miljömål och EU:s strategi för utsläppssnål rörlighet samt med stödet till övergången till fordon med nollutsläpp i städer och för att skapa en marknad för sådana fordon.

Kommissionen godkände också en tjeckisk ordning⁵³ för stöd till anläggningar som producerar elektricitet från spillvärme och från gruvgas. Ordningen bidrar till

---

⁴⁶ Ärende SA.53925, *Broadband Scheme for NGA White and Grey Areas – Spain*, kommissionens beslut av den 10 december 2019. Finns här:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_53925.

⁴⁷ Ärende SA.54668, *Bavarian gigabit scheme – DE*, kommissionens beslut av den 29 november 2019. Finns här: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_54668.

⁴⁸ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, Europeiska rådet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén, *Den europeiska gröna given*, COM(2019) 640 final. Se https://ec.europa.eu/info/publications/communication-european-green-deal_en.

⁴⁹ Se https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/initiatives/ares2018-6600267_sv.

⁵⁰ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/410 av den 14 mars 2018 om ändring av direktiv 2003/87/EG för att främja kostnadseffektiva utsläppsminskningar och koldioxidsnåla investeringar, och beslut (EU) 2015/1814, EUT L 76, 19.3.2018, s. 3.

⁵¹ Budgetökning och förlängning av stödordning SA.48190, Tyskland – *Support scheme for the acquisition of electric buses for urban public transport*, kommissionens beslut av den 26 februari 2018. Finns här: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_48190.

⁵² SA.53054 *Scheme for retrofitting heavy municipal vehicles*, SA.53055 *Scheme for retrofitting heavy commercial vehicles* och SA.53056 *Scheme for retrofitting light commercial and municipal vehicles*. Tyskland anmälde en ändring av dessa ordningar, som kommissionen godkände den 25 oktober 2019 inom ramen för SA.55230, SA.55231 respektive SA.55232. Genom ändringen infördes bland annat en mer flexibel syn på berättigade kommuner.

⁵³ Ärende SA.35179, Tjeckien – *Promotion of electricity from secondary sources*, kommissionens beslut av den 26 september 2019. Finns här:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_35179

resurseffektiviteten genom att minska förbrukningen av primära energikällor som används för elproduktion.

Den 25 november 2019 godkände kommissionen 93,8 miljoner euro till stöd för uppförandet och driften av ett mycket effektivt kraftvärmeverk i Bulgarien⁵⁴. Anläggningen kommer att producera värme och elektricitet med hjälp av bränsle som härrör från kommunalt avfall som inte kan återvinnas.

Den 28 januari 2019 godkände kommissionen 36 miljoner euro i investeringsstöd till kemiföretaget *LG Chem*⁵⁵ för en ny anläggning i Polen för tillverkning av batterier till elfordon. Den nya anläggningen förväntas leverera batterier till mer än 80 000 elfordon per år och skapa fler än 700 direkta arbetstillfällen, vilket bidrar till utvecklingen i regionen Dolnośląskie (Nedre Schlesien) och bevarar konkurrensen. Detta projekt skulle inte ha varit möjligt utan offentlig finansiering.

Statligt stöd för att stödja förnybar energi

Syftet med kontrollen av det statliga stödet är att maximera de miljömässiga, sociala och ekonomiska fördelarna av begränsade offentliga medel, genom att minimera kostnaderna för staten, industrin och konsumenterna, genom att se till att offentliga medel inte tränger ut privata investeringar och genom att främja lika villkor på den inre marknaden. Under 2019 fortsatte kommissionen att godkänna statliga stödordningar som gör att medlemsstaterna kan uppnå sina energieffektivitetsmål och bidra till minskningen av koldioxidutsläppen i linje med EU:s miljömål.

Den 14 juni 2019 godkände kommissionen 5,4 miljarder euro i stöd för produktionen av elektricitet från förnybara energikällor i Italien⁵⁶, så att landet kan uppnå sina mål för förnybar energi. Ordningen kommer att stödja elproduktion från förnybara energikällor, såsom landbaserad vindkraft, solcellssystem, vattenkraft och biogas, och kommer att vara tillämplig fram till 2021.

Den 26 juli 2019 godkände kommissionen stöd för sex vindkraftparker till havs i Frankrike⁵⁷. Uppförandet ska inledas i år och de ska vara driftklara 2022. Stödåtgärderna ska hjälpa Frankrike att öka sin andel elektricitet som produceras från förnybara energikällor för att uppnå landets klimatmål, i linje med EU:s miljömål⁵⁸.

---

⁵⁴ Ärende SA.54042, *Sofia waste-to-energy project/ cogeneration unit with recovery of energy from RDF- Bulgaria*, kommissionens beslut av den 25 november 2019. Finns här: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_54042.

⁵⁵ Ärende SA.47662, *LIP – Aid to LG Chem Wroclaw Energy Sp. z o.o.*, kommissionens beslut av den 28 januari 2019. Finns här: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_47662.

⁵⁶ Ärende SA.53347, *Italy - Support to electricity from renewable sources 2019-2021*, kommissionens beslut av den 14 juni 2019. Finns här: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_53347.

⁵⁷ Ärende SA.45274, *France - Offshore wind park of Courseulles*, kommissionens beslut av den 26 juli 2019, SA.45275, *France - Offshore wind park of Fécamp*, kommissionens beslut av den 26 juli 2019, SA.45276, *France - offshore wind park of Saint-Nazaire*, kommissionens beslut av den 26 juli 2019, SA.47246, *France - Offshore wind park in Islands of Yeu et Noirmoutier*, kommissionens beslut av den 26 juli 2019, SA.47247, *France - Offshore wind park of Dieppe*, kommissionens beslut av den 26 juli 2019, och SA.48007, *France - Offshore wind park of Saint-Brieuc*, kommissionens beslut av den 26 juli 2019. Se https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_19_4749.

⁵⁸ Se <https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024>.

Reglering och konkurrenspolitik säkerställer tillsammans trygg energiförsörjning för Europas invånare och företag

Kapacitetsmekanismer är åtgärder som vidtas av medlemsstaterna för att se till att elförsörjningen tillgodoser efterfrågan på medellång och lång sikt. De är utformade för att fylla förväntade kapacitetsluckor och säkerställa försörjningstrygghet. Det är viktigt att kapacitetsmekanismerna inte snedvrider konkurrensen, eftersom de annars kan leda till högre elpriser för konsumenterna, ge vissa energiaktörer oönskvärd fördelar eller hindra elflödena över EU:s gränser.

Samtidigt kan kapacitetsmekanismerna inte ersätta elmarknadsreformer på nationell och europeisk nivå. Den nya elmarknadsförordningen⁵⁹ kräver att medlemsstater som planerar att införa kapacitetsmekanismer lägger fram en plan för marknadsreform för att ta itu med lagstiftningsbrister och andra brister som undergräver investeringsincitamenten i elsektorn. Förordningen gör också att produktionskapacitet med stora utsläpp inte kan delta i kapacitetsmekanismer.

Under 2019 utfärdade kommissionen två beslut om kapacitetsmekanismer i Italien⁶⁰ och Storbritannien (efter en fördjupad undersökning)⁶¹, som redan tar hänsyn till bestämmelserna om kapacitetsmekanismer i elmarknadsförordningen.

Utreda eventuella karteller som hindrar användningen av innovativ teknik

I kommissionens riktlinjer om horisontella samarbetsavtal förklaras bland annat formerna av samarbete mellan företag för att förbättra produktkvaliteten och innovationen, vilka inte utgör något problem enligt EU:s konkurrenslagstiftning. Det är olagligt för företag att komma överens om att undertrycka konkurrensen i fråga om kvalitet och innovation. Den 5 april 2019 översände kommissionen ett meddelande om invändningar till *BMW, Daimler* och *Volkswagen Group* (Volkswagen, Audi, Porsche)⁶², i vilket de upplystes om kommissionens preliminära åsikt att de hade brutit mot EU:s antitrustregler från 2006 till 2014 genom att i hemlighet komma överens om att begränsa konkurrensen inom utvecklingen av teknik för rening av avgaserna från bensin- och dieseldrivna personbilar. Kommissionens preliminära åsikt är att biltillverkarnas agerande syftade till att begränsa konkurrensen i samband med innovation för två avgasreningssystem, och kan ha förvägrat konsumenterna möjligheten att köpa mindre förorenande bilar, trots att tillverkarna hade tillgång till tekniken.

5. Skydda konkurrensen i tillverkningssektorn

Tillämpningen av konkurrensreglerna inom tillverkningssektorn ser till att företagen kan konkurrera på rättvisa och lika villkor på den inre marknaden. Dessutom styr tillämpningen av statligt stöd den offentliga finansieringen till forskning, utbildning och energieffektivitet. Endast innovativa företag med hållbara affärsplaner kan leverera smarta varor och tjänster till konkurrenskraftiga priser för EU:s konsumenter och företag. Om de europeiska företagens effektivitet och långsiktiga konkurrenskraft förbättras på den inre marknaden kan dessa företag konkurrera på den globala marknaden.

---

⁵⁹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/943 av den 5 juni 2019 om den inre marknaden för el, EUT L 158, 14.6.2019, s. 54.

⁶⁰ Ärende SA.53821, *Modification of the Italian capacity mechanism*, kommissionens beslut av den 14 juni 2019. Finns här: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_53821.

⁶¹ SA.35980, *GB capacity mechanism*, kommissionens beslut av den 24 oktober 2019. Finns här: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_35980.

⁶² Ärende AT.40178, *Car emissions*. Finns här: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40178.

Koncentrationsrelaterade beslut och utredningar i basindustrier med stora hinder för inträde

EU:s koncentrationskontroll bidrar till att säkerställa att företag som är aktiva på den inre marknaden kan konkurrera på rättvisa och lika villkor. Anmälda transaktioner som i hög grad kan snedvrída konkurrensen granskas noggrant av kommissionen. I sin bedömning tar kommissionen hänsyn till skalfördelarna tack vare sammanslagningar, som kan ha en positiv inverkan på kostnaderna, innovationen och andra aspekter, förutsatt att de kan verifieras, knyts till koncentrationen och sannolikt skulle komma konsumenterna till godo. Vid konkurrensproblem har företag som slår ihop möjlighet att avfärda sådana farhågor genom att erbjuda åtaganden. Om man inte hittar eller enas om några lämpliga och tillräckliga åtaganden förbjuder kommissionen transaktionen. Under de senaste tio åren har kommissionen godkänt fler än 3 000 sammanslagningar, av vilka 90 % godkändes villkorslöst. Under samma period blockerade kommissionen däremot endast tio sammanslagningar, av vilka tre blockerades 2019.

Basindustrier för tillverkning och konsumtionsvaror stod även fortsättningsvis för en stor andel av kommissionens tillämpning av konkurrensreglerna under 2019.

Den 6 februari 2019 förbjöd kommissionen Siemens föreslagna förvärv av Alstom⁶³ enligt EU:s koncentrationsförordning. Siemens och Alstom, som båda är ledande inom järnvägsindustrin, hade inte erbjudit lämpliga korrigerande åtgärder för att varaktigt undanröja kommissionens farhågor.

Sammanlagningen av Siemens och Alstom: skydda järnvägsoperatörer och passagerare

Tåg och den signalutrustning som styr dem är avgörande för transportererna inom EU. Siemens (Tyskland) och Alstom (Frankrike) är båda globala ledare inom järnvägstransporter och den föreslagna transaktionen skulle innebära en sammanslagning av de två största leverantörerna av rullande materiel (tåg) och signallösningar i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES), inte bara sett till storleken på den sammanslagna verksamheten utan även sett till deras geografiska täckning. Båda företagen har också en ledande ställning globalt.

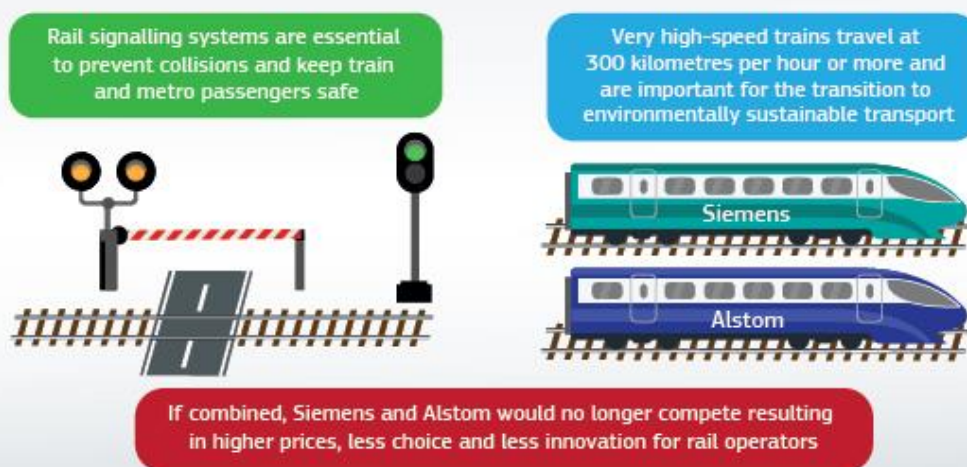
I sin fördjupade bedömning konstaterade kommissionen att sammanslagningen utan lämpliga åtgärder skulle ha skadat konkurrensen på flera marknader för järnvägssignalsystem och marknaden för höghastighetståg. Det skulle ha skapat en obestridd marknadsledare på flera marknader för järnvägssignalsystem och en dominerande aktör på marknaden för höghastighetståg inom EES. På alla berörda marknader med konkurrensproblem skulle konkurrensstrycket från återstående konkurrenter inte ha varit tillräckligt för att säkerställa verklig konkurrens. Som ett led i utredningen analyserade kommissionen också noggrant konkurrensen i resten av världen, och drog slutsatsen att det inom den närmaste framtiden är osannolikt att nya konkurrenter, däribland möjliga kinesiska leverantörer, träder in på EES marknad för höghastighetståg eller marknader för signallösningar där konkurrensproblem hade konstaterats.

Siemens och Alstoms korrigerande åtgärder var inte tillräckliga för att stilla kommissionens oro när det gäller konkurrensen. Marknadsaktörer som kommissionen kontaktade för att inhämta deras åsikter om de föreslagna åtgärderna gav negativ återkoppling, vilket bekräftade kommissionens bedömning.

⁶³ Ärende M.8677, *Siemens mot Alstom*, kommissionens beslut av den 6 februari 2019. Finns här: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_8677.

Commission prohibits Siemens-Alstom takeover to protect rail operators and passengers

I avsaknad av tillräckliga åtgärder som avhjälpte konkurrensproblemen för marknaden för höghastighetståg och marknaderna för järnvägssignalsystem drog kommissionen slutsatsen att sammanslagningen skulle ha lett till högre priser, minskat urval av leverantörer och färre innovativa produkter, till nackdel för tågoperatörer, infrastrukturförvaltare och i slutändan för de miljoner EU-invånare som reser med tåg varje dag, till arbetet eller på sin fritid. Kommissionen förbjöd därför den föreslagna transaktionen.

Den 6 februari 2019 förbjöd kommissionen också *Wielands* föreslagna förvärv av *Aurubis Rolled Products* och *Aurubis* ägande i *Schwermetall* i enlighet med EU:s koncentrationsförordning.⁶⁴ Kommissionens farhågor avsåg minskad konkurrens och ökade priser på valsade kopparprodukter som används av europeiska tillverkare. Många europeiska industrikunder uttryckte också oro över både tillgången till förvaldsade band från *Schwermetall* och prisökningar för valsade produkter. *Wieland* och *Aurubis* var två av de största producenterna av valsade kopparprodukter i Europa. Om sammanslagningen hade godkänts skulle *Wieland* ha blivit den dominerande aktören på marknaden för valsade kopparprodukter, med en marknadsandel i Europa på över 50 %, och med endast en konkurrent med en marknadsandel över 10 %. Eftersom *Wieland* inte ville ta itu ordentligt med de uttryckta farhågorna förbjöd kommissionen den föreslagna transaktionen.

I plastindustrin, den 18 januari 2019, godkände kommissionen efter en fördjupad undersökning *BASF:s* förvärv av *Solvays* polyamidverksamhet (nylon)⁶⁵, under förutsättning att de flesta av *Solvays* relevanta tillgångar i EES avyttrades. Kommissionen fastställde att det fanns en risk för att transaktionen, som den hade anmälts, sannolikt skulle ha gett upphov till högre priser och/eller mindre tillgängliga insatsvaror i hela värdekedjan för nylon 6.6, samt högre priser för slutkunderna. Nylon 6.6-produkter omfattar specialplast för bil-, elektronik- eller byggindustrierna. De används ofta som ersättning för tyngre metalldelar och

⁶⁴ Ärende M.8900, *Wieland / Aurubis Rolled Products / Schwermetall*, kommissionens beslut av den 6 februari 2019. Finns här: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_8900.

⁶⁵ Ärende M.8674, *BASF / Solvay's EP and P&I Business*, kommissionens beslut av den 18 januari 2019. Finns här: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_8674.

för att ge energibesparingar. Den 25 november 2019 godkände kommissionen *Domo Chemicals* köp av den avyttrade verksamheten.⁶⁶

Den 11 juni 2019 förbjöd kommissionen *Tata Steels* och *ThyssenKrupps*⁶⁷ föreslagna gemensamma företag, som skulle ha förenat ThyssenKrupps och Tata Steels verksamhet för platt kolstål och elektrostaål i EES, i enlighet med EU:s koncentrationsförordning. ThyssenKrupp, den näst största producenten av platt kolstål i EES, och Tata Steel, den tredje största producenten, är också stora producenter av metalliserat och laminerat stål för förpackningstillämpningar och av galvaniserat platt kolstål för bilindustrin. Kommissionens farhågor avsåg minskad konkurrens (minskat urval för stålkunderna) och ökade priser för olika typer av stål. Parterna erbjöd inte lämpliga korrigerande åtgärder för att avhjälpa dessa farhågor. Kommissionen inhämtade också marknadsaktörers åsikter om de föreslagna åtgärderna, och deras återkoppling var negativ. Till följd av detta förbjöd kommissionen den föreslagna transaktionen.

Den 1 oktober 2019, efter en fördjupad undersökning, godkände kommissionen på vissa villkor förvärvet av aluminiumaktören *Aleris* av konkurrenten *Novelis*⁶⁸. Kommissionen befarade att transaktionen skulle ha lett till högre priser för europeiska kunder som köper bilplåtar av aluminium, som används för tillverkning av bilar i syfte att även minska bränsleförbrukningen och utsläppen. För att avhjälpa kommissionens farhågor erbjöd sig företagen att avyttra *Aleris* hela verksamhet för bilplåtar av aluminium i Europa, bl.a. dess tillverkningsanläggning i Belgien. Avyttringen omfattar FoU-tillgångar samt finansiering för en investering i syfte att ytterligare förbättra dess kapacitet. Eftersom den föreslagna avyttringen skulle avlägsna hela den överlappning som transaktionen skapar inom verksamheten för bilplåtar av aluminium i Europa, drog kommissionen slutsatsen att transaktionen, i dess modifierade form enligt åtagandena, inte längre utgjorde ett konkurrensproblem. Godkännandet gäller under förutsättning att samtliga åtaganden fullgörs.

Kommissionen inledde också fördjupade undersökningar av olika föreslagna sammanslagningar i tillverkningssektorn. Att fördjupade undersökningar inleds påverkar inte deras resultat. Den 4 oktober 2019 inledde kommissionen en fördjupad undersökning för att bedöma den föreslagna etableringen av två gemensamma företag av flygplanstillverkarna *Boeing* och *Embraer*⁶⁹, i enlighet med EU:s koncentrationsförordning. Kommissionen befarade att transaktionen kunde leda till högre priser och minskat urval när det gäller kommersiella flygplan.

Den 30 oktober 2019 inledde dessutom kommissionen en fördjupad undersökning för att avgöra om *Fincantieris* förslagna förvärv av *Chantiers de l'Atlantique*⁷⁰ sannolikt skulle minska den faktiska konkurrensen i hög grad. Båda fartygsbyggnadsföretagen är världsledande på en redan koncentrerad och kapacitetsbegränsad marknad.

---

⁶⁶ Ärende M.9553, *Domo Investment Group / Solvay Performance Polyamides Business in the EEA*, kommissionens beslut av den 25 november 2019. Finns här:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=2_M_9553.

⁶⁷ Ärende M.8713, *Tata Steel / Thyssenkrupp / JV*, kommissionens beslut av den 11 juni 2019. Finns här:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=2_M_8713.

⁶⁸ Ärende M.9076, *Novelis/Aleris*, kommissionens beslut av den 1 oktober 2019. Finns här:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=2_M_9076.

⁶⁹ Ärende M.9097, *Boeing / Embraer*. Finns här:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=2_M_9097. Den 25 april 2020 sade Boeing upp avtalet om att etablera gemensamma företag med Embraer.

⁷⁰ Ärende M.9162, *Fincantieri / Chantiers De L'Atlantique*. Finns här:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=2_M_9162.

Den 17 december 2019 inledde kommissionen dessutom en fördjupad undersökning för att bedöma en annan fartygsbyggnadskoncerns, *Hyundai Heavy Industries Holdings (HHIH)*, föreslagna förvärv av *Daewoo Shipbuilding & Marine Engineering CO., Ltd (DSME)*⁷¹, i enlighet med EU:s koncentrationsförordning. Kommissionen befarar att sammanslagningen kan minska konkurrensen på olika globala lastfartygsmarknader. Lastfartygsbyggnad är en viktig industri för EU. Europeiska rederier är stora kunder till DSME och HHIH och står för 30 % av den globala efterfrågan på lastfartyg.

EU:s regler för statligt stöd stärker innovationen

I juni 2014 antog kommissionen ett meddelande om viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse, med kriterier enligt vilka medlemsstaterna kan stödja transnationella projekt av strategisk betydelse för EU⁷². I meddelandet förtydligas reglerna om förenlighet så att de underlättar samarbetet mellan medlemsstater i projekt som tydligt bidrar till ekonomisk tillväxt, hållbarhet, sysselsättning och EU:s konkurrenskraft. Ramen kräver också åtaganden för att säkerställa omfattande spridning av ny kunskap i hela EU samt en detaljerad konkurrensbedömning för att minimera otillbörlig snedvridning. Rambestämmelserna för viktiga projekt av gemensamt intresse kompletterar andra regler för statligt stöd, t.ex. den allmänna gruppundantagsförordningen⁷³ och rambestämmelserna för stöd till forskning, utveckling och innovation⁷⁴, som även gör det möjligt att stödja innovativa projekt och samtidigt se till att begränsa den eventuella snedvridningen av konkurrensen.

I december 2018 konstaterade kommissionen att ett integrerat projekt som anmälts gemensamt av Frankrike, Tyskland, Italien och Storbritannien för forskning och innovation inom mikroelektronik, en viktig möjliggörande teknik, är förenligt med EU:s regler för statligt stöd och bidrar till ett gemensamt europeiskt intresse⁷⁵. De fyra medlemsstaterna tillhandahåller upp till 1,75 miljarder euro i finansiering till detta projekt, som syftar till att frigöra ytterligare 6 miljarder euro i privata investeringar.

I december 2019 följdes detta första viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse av ett andra projekt om batterier. Genom sin potential när det gäller ren rörlighet, energi, hållbarhet och konkurrenskraft är batteriproduktionen av strategiskt intresse för Europas ekonomi och samhälle.

Viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse: stödja alla segment i värdekedjan för batterier

I december 2019 godkände kommissionen ett andra viktigt projekt av gemensamt europeiskt intresse som anmälts gemensamt av Belgien, Finland, Frankrike, Tyskland, Italien, Polen och Sverige, till stöd för forskning och innovation på batteriområdet, som är ett prioriterat område för EU⁷⁶. De sju medlemsstaterna ska under de kommande åren finansiera detta projekt med upp till omkring 3,2 miljarder euro, vilket väntas locka ytterligare 5 miljarder euro i privata investeringar.

Hela projektet planeras vara slutfört 2031 (med olika tidsramar för varje delprojekt). Projektet kommer att omfatta 17 direkta deltagare, främst industriella aktörer (även små och medelstora företag).

⁷¹ Ärende M.9343, *Hyundai Heavy Industries Holdings / Daewoo Shipbuilding & Marine Engineering*. Finns här: https://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=2_M_9343.

⁷² Enligt artikel 107.3 b i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget).

⁷³ Se http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/block.html.

⁷⁴ Meddelande från kommissionen – Rambestämmelser för statligt stöd till forskning, utveckling och innovation, EUT C 198, 27.6.2014, s. 1–29.

⁷⁵ Ärendena SA.46705 (Frankrike), SA.46578 (Tyskland), SA.46595 (Italien) och SA.46590 (Storbritannien). Se även https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_18_6862.

⁷⁶ Ärendena SA.54793 (Belgien), SA.54801 (Tyskland), SA.54794 (Frankrike), SA.54806 (Italien), SA.54808 (Polen), SA.54796 (Sverige) och SA.54809 (Finland). Se även https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sv/ip_19_6705.

Commission approves €3.2 billion support by seven Member States for project of common European interest for **battery value chain**

Raw and advanced materials	Cells and modules	Battery systems	Repurposing, recycling and refining
BASF	ACC	BMW	BASF
Eneris	BMW	Endurance	Endurance
Keliber	Endurance	Enel X	Elemental
Nanocyl	Eneris	Eneris	Eneris
Solvay	FAAM	Kaitek	FAAM
Terrafame	SEEL	SEEL	Fortum
Umicore	VARTA		SEEL
			Umicore

Projektet är en del av den ”europiska batterialliansen” mellan kommissionen, intresserade medlemsstater och industriaktörer som antog en strategisk handlingsplan för batterier i maj 2018.

6. Garantera lika villkor inom beskattningsområdet

Om man garanterar lika villkor för företagen så att de kan konkurrera på sina meriter, även när det gäller beskattning, ökas förtroendet för den inre marknaden. Medlemsstater kan till exempel inte ge skatteförmåner åt multinationella koncerner som inte finns tillgängliga för andra företag (ofta lokala företag) eftersom detta allvarligt skulle snedvrider konkurrensen. Dessutom skulle det beröva statskassan och EU:s skattebetalare medel som i hög grad behövs för att bekämpa klimatförändringarna, bygga upp infrastruktur och investera i innovation.

Den 24 september 2019 meddelade tribunalen sina första domar om kommissionens beslut om att förhandsbesked i skattefrågor för *Starbucks*⁷⁷ och *Fiat*⁷⁸ hade utgjort statligt stöd. När det gäller Fiat godkände tribunalen kommissionens beslut av den 21 oktober 2015⁷⁹, och bekräftade att kommissionen hade tillämpat sina regler för statligt stöd på rätt sätt för att bedöma om det förelåg en olaglig fördel och inte försökte harmonisera skattereglerna över hela blocket. Tribunalen bekräftade också kommissionens slutsats att Luxemburgs förhandsbesked i skattefrågor var selektivt och därmed inte tillgängligt för alla företag. När det gäller Starbucks upphävde tribunalen kommissionens beslut av den 21 oktober 2015⁸⁰ med hänvisning till att kommissionen inte hade kunnat påvisa någon fördel för företaget. I

⁷⁷ De förenade målen T-760/15 och T-636/16, Konungariket Nederländerna m.fl. mot Europeiska kommissionen, dom av den 24 september 2019, ECLI:EU:T:2019:669.

⁷⁸ De förenade målen T-755/15 och T-759/15, Storhertigdömet Luxemburg och Fiat Chrysler Finance Europe mot Europeiska kommissionen, dom av den 24 september 2019, ECLI:EU:T:2019:670.

⁷⁹ Ärende SA.38375, *State aid which Luxembourg granted to Fiat*, kommissionens beslut av den 21 oktober 2015. Finns här:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_38375.

⁸⁰ Ärende SA.38374, *State aid implemented by the Netherlands to Starbucks*, kommissionens beslut av den 21 oktober 2015. Finns här:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_38374.

båda fallen ställde sig tribunalen bakom kommissionens sätt att använda reglerna för statligt stöd i skatteärenden.

Kommissionen fortsätter sin kamp mot selektiva skatteförmåner

Under 2019 fortsatte kommissionen att övervaka åtgärder för aggressiv skatteplanering enligt EU:s regler för statligt stöd och bedöma om de leder till olagligt statligt stöd.

Den 2 april 2019 konstaterade kommissionen att Storbritannien gav olagliga skatteförmåner till vissa multinationella företag genom att bevilja dem ett undantag från en uppsättning regler mot skatteflykt kända som regler om kontrollerat utländskt bolag (CFC)⁸¹.

Den 10 januari 2019 inledde kommissionen en fördjupad undersökning för att undersöka huruvida Nederländernas förhandsbesked i skattefrågor till *Nike*⁸² kan ha gett företaget en oerättigad fördel jämfört med konkurrensen, i strid med EU:s regler för statligt stöd. Kommissionens formella utredning avser Nederländernas skattebehandling av två företag i Nikekoncernen. Från 2006 till 2015 utfärdade de nederländska skattemyndigheterna förhandsbesked i skattefrågor med en viss metod för beräkning av royaltyintäkterna. Till följd av detta beskattades dessa koncernföretag endast enligt en begränsad rörelsemarginal baserad på försäljning. Kommissionen befarar att de royaltybetalningar som förhandsbeskeden räknar med inte återspeglar den ekonomiska verkligheten. De tycks vara högre än vad oberoende företag som förhandlar på marknadsvillkor skulle ha avtalat i enlighet med armlängdsprincipen.

Den 16 september 2019, efter tribunalens dom om upphävande av beslutet om *Belgian Excess Profit*⁸³ på grund av att förhandsbeskeden i skattefrågor behövde bedömas individuellt enligt EU:s regler för statligt stöd, inledde kommissionen separata fördjupade undersökningar av 39 belgiska förhandsbesked om ”överskjutande vinst” till multinationella företag.⁸⁴ Samtidigt överklagade kommissionen tribunalens dom till domstolen för att ytterligare klarlägga förekomsten av en stödordning. Förfarandet pågår för närvarande.

7. Öka den finansiella sektorns motståndskraft inom ramen för en bankunion

Den allmänna stabiliseringen av den finansiella sektorn i Europa sedan finanskrisen och det gradvisa genomförandet av den rättsliga ramen för bankunionen fortsatte att minska antalet statliga stödärenden inom denna sektor.

Den 5 december 2019 antog kommissionen ett beslut om att rekapitaliseringen av den tyska banken *Norddeutsche Landesbank – Girozentrale (NordLB)*⁸⁵ uppfyllde marknadens krav. Åtgärderna omfattade en direktinvestering på 2,8 miljarder euro och investeringar för att genomföra de nödvändiga strukturförändringarna, samt nedskärningar, för att se till att NordLB är fortsatt lönsam på marknaden. Kommissionen fann att staten fick en ersättning som var i linje med vad en aktör i den privata sektorn också skulle ha godtagit under liknande förhållanden. Åtgärderna genomfördes därmed på marknadsvillkor och utan statligt stöd i den mening som avses i EU:s regler. Europeiska centralbanken, som ansvarig tillsynsmyndighet,

⁸¹ Ärende SA.44896, *State aid scheme UK CFC Group Financing Exemption*, kommissionens beslut av den 2 april 2019. Finns här: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_44896.

⁸² Ärende SA.51284, *Netherlands – Alleged aid to Nike*, kommissionens beslut av den 10 januari 2019. Finns här: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_51284.

⁸³ Ärende SA.37667, *Excess Profit exemption in Belgium*, kommissionens beslut av den 11 januari 2016. Finns här: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_37667.

⁸⁴ Se https://ec.europa.eu/competition/presscorner/detail/en/IP_19_5578.

⁸⁵ Ärende SA.49094, *Market-conform measures for strengthening capital and restructuring of Norddeutsche Landesbank*, kommissionens beslut av den 5 december 2019. Finns här: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_49094.

godkände planen den 29 november 2019. På liknande sätt hade kommissionen den 29 oktober 2019 konstaterat att Rumäniens planer på att pumpa in 200 miljoner euro i kapital i den helstatliga *CEC Bank*⁸⁶ genomfördes på marknadsvillkor och därmed utan statligt stöd till banken i den mening som avses i EU:s regler.

Trots den ökade motståndskraften i EU:s banksektor dras vissa delar fortfarande med gamla problem, såsom nivån av nödlidande lån, som fortfarande är hög i vissa medlemsstater. År 2019 godkände kommissionen *Hellenic Asset Protection Scheme* (även känt som "Hercules")⁸⁷, vars syfte är att ta itu med nödlidande lån i Grekland, eftersom det inte inbegriper statligt stöd. Detta system är ett exempel på hur medlemsstaterna kan hjälpa banker att få ordning på sina balansräkningar utan att ge stöd eller snedvrida konkurrensen.

Fortsätta att säkerställa rättvis konkurrens på marknader för finansiella tjänster till nytta för både konsumenter och företag

Den digitala omvandlingen påverkar de finansiella tjänsterna i lika hög grad som andra branscher i Europa. Den digitala tekniken ger företagen nya möjligheter att bättre tjäna kunderna, och med tjänster som kostar mindre. För att till fullo utnyttja digitaliseringens potential behöver finansteknikföretagen en verklig chans att konkurrera, och de rättsliga ramarna måste se till att lika villkor kan uppnås bland alla leverantörer av finansiella tjänster.

Under 2019 var tillämpningen av konkurrensreglerna i hela den finansiella sektorn fortfarande avgörande för att säkerställa rättvis konkurrens och skydda den finansiella stabiliteten. Den 22 januari 2019 ålade kommissionen kortsystemet *Mastercard*⁸⁸ 570 miljoner euro i böter för att det hade hindrat handlarnas tillgång till gränsöverskridande kortbetalningstjänster, i strid med EU:s antitrustregler.

Mastercard II: främja sund konkurrens i betalningssektorn

Mastercard är det näst största kortsystemet i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) räknat i antalet konsumentkort och transaktionernas värde. Kortbetalningar har en central funktion på den inre marknaden, eftersom europeiska konsumenter och företag utför mer än hälften av sina kontantlösa betalningar med kort. När en konsument använder ett bank- eller kreditkort i en butik eller på nätet betalar återförsäljarens bank en "förmedlingsavgift" till kortinnehavarens bank. Återförsäljarens bank för vidare denna avgift till återförsäljaren, som inkluderar den i de slutliga priserna för alla konsumenter, som alla andra kostnader.

Kommissionens utredning uppdagade att Mastercards gränsöverskridande regler tvingade återförsäljarnas banker att tillämpa de förmedlingsavgifter som gäller i återförsäljarens land. Dessa regler gjorde att återförsäljarna fick betala mer i bankavgifter för kortbetalningar än om de hade varit fria att se sig omkring efter tjänster med lägre priser. De gränsöverskridande reglerna ledde också till högre priser för återförsäljare och konsumenter, begränsning av den gränsöverskridande konkurrensen och en konstgjord segmentering av den inre marknaden.

⁸⁶ Ärende SA.53869, *Market-conform recapitalisation of CEC Bank*, kommissionens beslut av den 29 oktober 2019. Finns här:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_53869.

⁸⁷ Ärende SA.53519, *Hellenic Asset Protection Scheme ('Hercules') – Greece*, kommissionens beslut av den 10 oktober 2019. Finns här:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_53519.

⁸⁸ Ärende AT.40049, *MasterCard II*, kommissionens beslut av den 22 januari 2019. Finns här:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40049.

Mastercard prevented shops from getting lower fees available in other European countries

Kommissionen drog slutsatsen att Mastercards gränsöverskridande regler fram till den 9 december 2015 stred mot EU:s antitrustregler, eftersom de begränsade handlarnas möjligheter att dra nytta av bättre villkor som erbjuds av banker på andra håll på den inre marknaden. På grundval av detta beslutade kommissionen att ålägga Mastercard 570 miljoner euro i böter.

Den 9 december 2015 hade det genom förordningen om förmedlingsavgifter⁸⁹ införts tak för förmedlingsavgifter, som tidigare hade varierat i hög grad mellan olika länder i EES. Kommissionen bedömer för närvarande genomförandet av denna förordning och har beställt en studie⁹⁰ i detta avseende. Kommissionen slutförde separata antitrustutredningar av Mastercards, Visa Inc.:s och Visa Internationals multilaterala förmedlingsavgifter, som tillämpas på transaktioner i EES med bank- och kreditkort som utfärdats till konsumenterna utanför EES (interregionala multilaterala förmedlingsavgifter). Förordningen om förmedlingsavgifter omfattade inget tak för dessa avgifter, som utgjorde en stor börda för europeiska handlare och ökade detaljhandelspriserna för alla konsumenter. Efter Visa Europes åtaganden 2014 avslutades förfarandet mot detta företag⁹¹. Under 2019 erbjöd Mastercard, Visa Inc. och Visa International, var och en för sig, åtaganden som skulle minska de interregionala multilaterala förmedlingsavgifterna med i genomsnitt 40 %, i linje med eller under bindande tak. Den 29 april 2019 antog kommissionen två beslut som gjorde dessa åtaganden rättsligt bindande enligt EU:s antitrustregler⁹².

I två förlikningsbeslut av den 16 maj 2019 bötfällde dessutom kommissionen fem banker för att ha deltagit i två karteller på spotvalutamarknaden⁹³ för elva större valutor. Det första

⁸⁹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/751 av den 29 april 2015 om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner (text av betydelse för EES), EUT L 123, 19.5.2015, s. 1–15.

⁹⁰ Se <https://ec.europa.eu/competition/publications/reports/kd0120161enn.pdf>.

⁹¹ Ärende AT.39398, *VISA MIF*, kommissionens beslut av den 26 februari 2014. Se http://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/dec_docs/39398/39398_9728_3.pdf.

⁹² Ärendena AT 39398, *Visa MIF*, och AT 40049, *Mastercard II*, kommissionens beslut av den 29 april 2019. Se https://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=1_40049 och https://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=1_39398.

⁹³ Ärende AT.40135, *FOREX*, kommissionens beslut av den 16 maj 2019. Finns här: https://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=1_40135.

beslutet ("Forex – Three-Way Banana Split"-kartellen) ålade Barclays, Royal Bank of Scotland (RBS), Citigroup och JPMorgan totalt 811 miljoner euro i böter. Överträdelsen inleddes den 18 december 2007 och upphörde den 31 januari 2013. Det andra beslutet ("Forex-Essex Express"-kartellen) ålade Barclays, RBS och MUFG Bank (tidigare Bank of Tokyo-Mitsubishi) totalt strax under 258 miljoner euro i böter. Överträdelsen inleddes den 14 december 2009 och upphörde den 31 juli 2012. Union Bank of Switzerland (UBS) mottog båda besluten men bötfälldes inte, eftersom banken avslöjade kartellerna för kommissionen.

Under 2019 fortsatte kommissionen att noggrant övervaka kreditsektorn, och offentliggjorde en rapport⁹⁴ om konsortielån i EU, som omfattade information om hur sådana konsortier bildas och fungerar samt deras inverkan på konkurrensen på kreditmarknaderna. Konsortielån är viktiga instrument för finansiering av större infrastruktur- och innovationsprojekt.

I försäkringssektorn inledde kommissionen i maj 2019 en formell antitrustutredning av *Insurance Ireland*⁹⁵ för att bedöma huruvida företag som vill erbjuda sina tjänster på den irländska marknaden för motorfordonsförsäkringar på ett orättvist sätt förhindrades att få tillgång till en datapool som Insurance Ireland förvaltade för sina medlemsföretag. Om de bevisas kan de metoder som är under utredning utgöra en överträdelse av EU:s konkurrensregler, och kan leda till minskat urval och mindre konkurrenskraftiga priser på motorfordonsförsäkringar för irländska förare. Den formella utredningen inleddes efter inspektioner som genomfördes i juli 2017 på den irländska marknaden för motorfordonsförsäkringar.

8. Säkerställa rättvis konkurrens i livsmedels-, konsument- och hälsosektorerna

Den inre marknaden gjorde det möjligt för återförsäljare och konsumenter att se sig omkring efter ett större urval produkter och lägre priser i Europa. När företag hindrar näringsidkare att sälja handelsvaror över gränserna och på nätet inom EU:s inre marknad leder det till minskat urval och högre priser för konsumenterna. EU:s konkurrensregler, som fastställs i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt⁹⁶, förbjuder avtal mellan företag som hindrar, begränsar eller snedvrider konkurrensen inom den inre marknaden.

Tillämpning av antitrustreglerna för gränsöverskridande handel med konsumentprodukter

Under 2019 granskade kommissionen noggrant flera fall då licensinnehavare förhindrades att sälja licensierade produkter i ett annat land, i strid med EU:s antitrustregler.

Den 13 maj 2019 ålade kommissionen *Anheuser-Busch InBev NV/SA (AB InBev)*⁹⁷ 200,4 miljoner euro i böter för att företaget hade begränsat försäljningen av öl mellan grannmedlemsstater i EU, i strid med EU:s antitrustregler.

Fortsatt bekämpning av gränsöverskridande konkurrensbegränsande metoder på den inre marknaden

AB InBev är världens största bryggerikoncern. Dess populäraste ölmärke i Belgien är Jupiler, som står för ungefär 40 % av den totala belgiska ölmarknaden räknat i försäljningsvolym. AB InBev säljer också Jupiler i andra EU-medlemsstater, däribland Nederländerna och Frankrike.

I sin utredning, som inleddes i juni 2016, fann kommissionen att AB InBev i Nederländerna säljer Jupiler till detaljister och grossister till lägre priser än i Belgien på grund av starkare konkurrens. Kommissionen konstaterade också att AB InBev är dominerande på den belgiska ölmarknaden och att

⁹⁴ Se <https://ec.europa.eu/competition/publications/reports/kd0419330enn.pdf>.

⁹⁵ Ärende AT.40511, *Insurance Ireland: Insurance claims database and conditions of access*. Finns här: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40511.

⁹⁶ Se <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:12008E101:SV:HTML>.

⁹⁷ Ärende AT40134, *AB InBev Beer Trade Restrictions*, kommissionens beslut av den 13 maj 2019. Finns här: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40134.

AB InBev missbrukade sin dominerande marknadsställning i Belgien genom att begränsa möjligheterna för stormarknader och grossister att köpa Jupiler till lägre priser i Nederländerna och importera det till Belgien. Därför var den gränsöverskridande försäljningen på den inre marknaden begränsad, och konsumenterna i Belgien var tvungna att betala mer för ölet.

Överträdelsen av EU:s konkurrensregler varade från den 9 februari 2009 till den 31 oktober 2016, och de böter som kommissionen ålade AB InBev uppgår till 200 409 000 euro. Kommissionens beslut gjorde också det åtagande som säkerställer att AB InBev lämnar obligatorisk livsmedelsinformation på både franska och nederländska på produkternas förpackningar, rättsligt bindande under de kommande fem åren. Kommissionen beslutade att minska AB InBevs böter med 15 % mot bakgrund av att AB InBev hade erkänt överträdelsen och genomfört korrigerande åtgärder till förmån för den gränsöverskridande handeln med dess produkter.

Marknadsdominans är i sig inte olagligt enligt EU:s antitrustregler, men dominerande företag har ett särskilt ansvar att inte missbruka sitt marknadsinflytande för att hindra konkurrens. Det gäller både på de marknader där de har en ledande ställning och på andra marknader.

Den 25 mars 2019 ålade kommissionen *Nike*⁹⁸ böter på 12,5 miljoner euro för att ha förbjudit näringsidkare att sälja licensierade handelsvaror, nämligen marknadsföringsartiklar för några av Europas mest välkända fotbollsklubbar och förbund, till andra länder i EES. I sin utredning fann kommissionen att Nikes icke-exklusiva licens- och distributionsavtal stred mot EU:s konkurrensregler, bl.a. på grund av klausuler som uttryckligen förbjuder aktiv och passiv försäljning på eller utanför nätet till EES-länder som inte särskilt har tilldelats licensinnehavarna. Nike vidtog också vissa åtgärder för att indirekt tillämpa dessa försäljningsbegränsningar, t.ex. genom att hota licensinnehavarna med uppsägning av deras avtal och genom att göra granskningar för att se till att begränsningarna respekteras. På liknande sätt ålades *Sanrio*⁹⁹ den 9 juli 2019 böter på 6,2 miljoner euro för att ha hindrat näringsidkare att sälja licensierade handelsvaror till andra länder inom EES. Denna begränsning gällde produkter med figurer som ägs av Sanrio, såsom Hello Kitty. Sanrio begränsade särskilt vilka språk licensinnehavarna kan använda på produkterna. Sanrio

⁹⁸ Ärende AT.40436 – *Licensed Merchandise – Nike*. Finns här: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40436.

⁹⁹ Ärende AT.40432 – *Licensed Merchandise – Sanrio*. Finns här: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40432.

använde sina olagliga metoder i ungefär elva år. Sanrio och Nike beviljades vardera 40 % minskning av sina böter, eftersom de utöver att ha erkänt sina respektive överträdelser även samarbetade i stor utsträckning med kommissionen, i högre grad än de hade behövt enligt lag. Kommissionen genomförde också en tredje utredning av de licensieringsmetoder som används av *Universal Studios*¹⁰⁰, ägare till filmrättigheterna för bl.a. Minioner- och Jurassic World-serierna.

Den 27 september 2019 ålade kommissionen *Coroos* och *Groupe CECAB*¹⁰¹ totalt 31,6 miljoner euro i böter för att ha överträtt EU:s antitrustregler. Bonduelle bötfälldes inte, eftersom företaget avslöjade kartellen för kommissionen. Bonduelle, Coroos och Groupe CECAB deltog i mer än 13 år i en kartell för leverans av vissa typer av burkgrönsaker till detaljister och/eller livsmedelsföretag i EES. Företagen fastställde priser, enades om marknadsandelar och volymkvoter, delade upp kunder och marknader, samordnade sina svar på upphandlingar och utbytte kommersiellt känslig information. Överträdelserna berörde hela EES och varade från den 19 januari 2000 till den 11 juni 2013 för Bonduelle, och till den 1 oktober 2013 för Coroos och Groupe CECAB. De tre företagen erkände att de hade deltagit i kartellen och gick med på förlikning i ärendet.

I november 2019 inledde kommissionen dessutom en formell antitrustutredning för att bedöma om två av de största franska detaljhandelskoncernerna, *Casino Guichard-Perrachon* (känd som "Casino") och *Les Mousquetaires* (känd som "Intermarché")¹⁰², hade samordnat sitt agerande på marknaden, i strid med EU:s konkurrensregler. Utredningen är ett led i kommissionens strävan att se till att den moderna dagligvaruhandeln ger konsumenterna fördelar.

Konkurrenspolitiken bidrar till prisöverkomliga och innovativa läkemedel

Den 28 januari 2019 offentliggjorde kommissionen rapporten *Genomdrivande av konkurrensreglerna inom läkemedelssektorn (2009–2017) – Europeiska konkurrensmyndigheter i samarbete för prisöverkomliga och innovativa läkemedel*¹⁰³. I rapporten ges en detaljerad översikt över och exempel på hur kommissionen och de nationella konkurrensmyndigheterna i de 28 medlemsstaterna tillämpade EU:s antitrust- och koncentrationsregler inom läkemedelssektorn under perioden 2009–2017. I rapporten konstaterades att EU:s genomdrivande av konkurrensreglerna bidrog till att upprätthålla innovationsnivån inom sektorn genom att ingripa mot metoder som kunde ha snedvridit incitamenten för innovation.

Under 2019 fortsatte kommissionen förfarandena i två ärenden i vilka den utreder företag som misstänks för att ha hindrat eller minskat konsumenternas tillgång till effektiva, innovativa och prisöverkomliga läkemedel. Det första ärendet rör så kallade pay for delay-metoder som hindrar marknadsinträdet för generiskt modafinil¹⁰⁴, ett läkemedel mot sömnstörningar. Kommissionen siktar på att slutföra denna utredning under 2020. Det andra ärendet rör

¹⁰⁰ Ärende AT.40433 – *Film merchandise*. Finns här:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40433. Ett beslut om böter på 14,3 miljoner euro för NBC Universal, på grund av avtalsenliga begränsningar i icke-exklusiva licensavtal om försäljning av produkter inspirerade av NBC Universals filmer, antogs den 30 januari 2020.

¹⁰¹ Ärende AT.40127, *Coroos and Groupe CECAB*, kommissionens beslut av den 13 maj 2019. Finns här: se https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_19_5911.

¹⁰² Ärende AT.40466, *Alliance Casino & Intermarché*, kommissionens beslut av den 13 maj 2019. Finns här: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40466.

¹⁰³ Se <http://ec.europa.eu/competition/sectors/pharmaceuticals/report2019/index.html>, och https://europa.eu/rapid/press-release_IP-19-741_sv.

¹⁰⁴ Ärende AT.39686, *Cephalon*, se IP/17/2063 av den 17 juli 2017: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-2063_en.htm.

kommissionens pågående formella antitrustförfarande mot *Aspen Pharma*¹⁰⁵ på grund av misstänkt missbruk av dess dominerande marknadsställning. Kommissionen utreder påståenden att Aspen Pharma kan ha tagit ut orättvisa och överdrivna priser för en rad cancerläkemedel i alla EES-länder utom Italien.¹⁰⁶ Kommissionen siktar på att slutföra detta ärende under 2020.

9. Transport- och posttjänster

Det är viktigt att sektorerna för transport- och posttjänster är konkurrenskraftiga för att den inre marknaden ska fungera väl, med fördelaktiga spridningseffekter för andra sektorer i en europeisk ekonomi som är integrerad i de globala marknaderna. Inom dessa sektorer är konkurrensen särskilt viktig för konsumenterna, tillväxten och sysselsättningen.

Statligt stöd i transportsektorn bidrar till att förhindra snedvridningar av konkurrensen

Den 2 augusti 2019 slog kommissionen fast att marknadsföringsavtalen mellan den lokala föreningen för främjande av turist- och ekonomiska flöden (*Association de promotion des flux touristiques et économiques, nedan kallad APFTE*) och *Ryanair*¹⁰⁷ på MontPELLIERs flygplats är olagliga enligt EU:s regler för statligt stöd. Mellan 2010 och 2017 ingick APFTE olika marknadsföringsavtal med *Ryanair* och dess dotterföretag *Airport Marketing Services (AMS)*. I enlighet med dessa avtal mottog flygbolaget och dess dotterföretag betalningar i utbyte mot att marknadsföra MontPELLIER med omnejd som turistmål på *Ryanair*s webbplats. Dessa betalningar gav *Ryanair* en selektiv fördel jämfört med konkurrenterna. Frankrike måste nu återvinna det olagliga statliga stödet på 8,5 miljoner euro från *Ryanair*. Kommissionen utreder för närvarande ytterligare avtal mellan offentliga myndigheter och flygbolag på de regionala flygplatserna i Girona och Reus¹⁰⁸ i Spanien.

Den 28 februari 2019 inledde kommissionen en fördjupad undersökning för att bedöma om danskt och svenskt offentligt stöd till *Öresundsförbindelsen*¹⁰⁹ följde EU:s regler om statligt stöd. I juni 2019 inledde dessutom kommissionen en fördjupad undersökning för att avgöra om den offentliga finansieringsmodellen för *Fehmarn bält-förbindelsen*¹¹⁰ mellan Danmark och Tyskland följde EU:s regler för statligt stöd. Båda de fördjupade undersökningarna följer på tribunalens upphävande av tidigare kommissionsbeslut om godkännande av respektive stöd.

Den 16 december 2019 godkände kommissionen fem stödordningar för sjötransport i Cypern, Danmark, Estland, Polen och Sverige¹¹¹, i enlighet med EU:s regler för statligt stöd. Ordningarna främjar fartygsregistrering i Europa och bidrar till sektorns globala konkurrenskraft utan att snedvrیدا konkurrensen på ett olämpligt sätt.

Statligt stöd till posttjänster: skapande av lika villkor

¹⁰⁵ Ärende AT.40394, *Aspen*. Se IP/17/1323 av den 15 maj 2017: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-1323_en.htm och http://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/dec_docs/40394/40394_235_3.pdf.

¹⁰⁶ Den italienska konkurrensmyndigheten antog ett överträdelsebeslut mot *Aspen* den 29 september 2016.

¹⁰⁷ Ärende SA.47867, *Aid to Ryanair Montpellier airport*, kommissionens beslut av den 2 augusti 2019. Finns här: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_sa_47867.

¹⁰⁸ Ärende SA.33909, *Girona and Reus Airports - Aid to Ryanair*. Finns här: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_33909.

¹⁰⁹ Ärendena SA.52162 och SA.52617, *State aid in favour of the Oresund Bridge Consortium*. Se https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sv/IP_19_1468.

¹¹⁰ Ärende SA.39078, *Financing of the Fehmarn Belt Fixed Link project*. Finns här: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_39078.

¹¹¹ Ärendena SA.51809 (Cypern), SA.52069 (Danmark), SA.53469 (Estland), SA.46380 (Polen), SA.46740 (Sverige). Se https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sv/ip_19_6780.

Kontrollen av det statliga stödet i postsektorn säkerställer att ersättning som betalas till en leverantör av posttjänster, normalt en etablerad operatör, som anförtros en kostnadskrävande allmännyttig skyldighet, inte snedvrider konkurrensen mellan etablerade och nya operatörer.

Den 22 juli 2019 godkände kommissionen en ersättning för allmännyttiga tjänster på 171,74 miljoner euro som Italien hade beviljat *Poste Italiane*¹¹² för distribution, till reducerade priser, av tidningar och publikationer från bokförlag och ideella organisationer för perioden 2017–2019.

Den 14 juni 2019 inledde dessutom kommissionen en fördjupad undersökning för att bedöma om vissa kapitaltillskott som Danmark och Sverige beviljat *PostNord* och som PostNord beviljat *Post Danmark* är förenliga med EU:s regler för statligt stöd.¹¹³ Post Danmark är den nationella postoperatören i Danmark och ett helägt dotterföretag till PostNord, som ägs av den danska (40 %) respektive svenska (60 %) staten.

10. Förenade krafter för att främja en europeisk och global konkurrenskultur

I takt med att världsmarknaderna fortsätter att integreras och allt fler företag förlitar sig på globala värdekedjor måste konkurrensmyndigheter i högre grad än någonsin tidigare utöka sitt samarbete och enas om gemensamma standarder och förfaranden. För att man ska kunna genomdriva konkurrensreglerna på ett effektivt sätt krävs i allt större utsträckning samarbete med andra tillsynsmyndigheter.

Kommissionen fortsatte att vara pådrivande i internationella samarbeten på konkurrensområdet, både på multilateral och bilateral nivå. Under 2019 fortsatte kommissionens aktiva deltagande i konkurrensrelaterade internationella forum såsom OECD:s konkurrenskommitté, internationella konkurrensnätverket (ICN), Världsbanken och FN:s konferens för handel och utveckling (Unctad). Kommissionen står fast vid sitt åtagande att främja en vida utbredd konkurrenskultur samt verka för lika villkor på global nivå så att företag kan konkurrera på sina meriter. Under 2019 fortsatte kommissionen att sträva efter en förbättring av de internationella reglerna för subventioner. Moderniseringen av WTO:s handelsregler är en av EU:s huvudprioriteringar för att reformera subventionsreglerna. Den bidrog också till att samsyn uppnåddes med G7-ländernas konkurrensmyndigheter om den digitala ekonomins utmaningar för konkurrensanalysen.

På bilateral nivå siktar kommissionen på att ta med bestämmelser om konkurrens och kontroll av statligt stöd i förhandlingarna om frihandelsavtal. Under 2019 fortsatte kommissionen förhandlingarna om frihandelsavtal med Australien, Azerbajdzjan, Chile, Indonesien, Nya Zeeland, Tunisien och Uzbekistan, och slutförde förhandlingarna med Kirgizistan och Mercosur.

Under 2019 fortsatte kommissionen också samarbetet inom konkurrenspolitiken och i ärenden med Kina och bekräftade på nytt mandatet för dialogen om konkurrenspolitik mellan EU och Kina¹¹⁴ samt samförståndsavtalet om en dialog på området för ordningen för kontroll av statligt stöd och systemet för granskning av rättvis konkurrens¹¹⁵. Kommissionens förhandlingar om övergripande investeringsavtal med Kina pågår fortfarande.

---

¹¹² Ärende SA.48492, *Compensation to Poste Italiane for reduced tariffs for publishers and not-for profit organizations 2017-2019*, kommissionens beslut av den 22 juli 2019. Finns här:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_48492.

¹¹³ Ärendena SA.49668 och SA.53403, *Alleged State aid to Post Danmark*. Se https://europa.eu/rapid/press-release_IP-19-3008_sv.

¹¹⁴ Se https://ec.europa.eu/competition/international/bilateral/agreement_tor_china_2019.pdf.

¹¹⁵ Se https://ec.europa.eu/competition/international/bilateral/mou_china_2019.pdf.

Dessutom fortsatte kommissionens tekniska samarbete om konkurrenspolitiken och dess genomförande med EU:s viktigaste handelspartner, med vilka kommissionen har ingått samförståndsavtal. När det gäller grannländer övervakade kommissionen under 2019 genomförandet av EU:s konkurrensregler i länder som Ukraina.

Slutligen fortsatte kommissionen att övervaka kandidatländernas fullgörande av sina konkurrenspolitiska åtaganden enligt stabiliserings- och associeringsavtalen.

Samarbete med nationella konkurrensmyndigheter inom Europeiska konkurrensnätverket

Sedan 2004 samarbetar kommissionen och de nationella konkurrensmyndigheterna i samtliga EU-medlemsstater genom Europeiska konkurrensnätverket¹¹⁶. Syftet med Europeiska konkurrensnätverket är att bygga upp en ändamålsenlig rättslig ram för tillämpning av EU:s konkurrenslagstiftning på företag som använder gränsöverskridande affärsmetoder som begränsar konkurrensen.

Under 2019 fortsatte kommissionen att säkerställa en enhetlig tillämpning av artiklarna 101 och 102 genom Europeiska konkurrensnätverket. Två av de viktigaste kompletterande samarbetsmekanismerna i förordning (EG) nr 1/2003¹¹⁷ är de nationella konkurrensmyndigheternas skyldighet att meddela kommissionen om en ny utredning i samband med påbörjandet av den första formella utredningsåtgärden, och att rådgöra med kommissionen om planerade beslut. Under 2019 inleddes 138 nya utredningar inom nätverket och 95 planerade beslut lämnades in, jämfört med 165 nya utredningar och 75 planerade beslut under 2018. Dessa siffror omfattar kommissionens utredningar respektive beslut.

Utöver dessa samarbetsmekanismer i förordning (EG) nr 1/2003 säkerställer också andra samarbetskanaler inom Europeiska konkurrensnätverket en enhetlig tillämpning av EU:s konkurrensregler. Det anordnas regelbundna möten inom nätverket för att diskutera ärenden i ett tidigt skede, politiska frågor samt frågor av strategisk betydelse. Under 2019 anordnades 28 möten mellan horisontella arbetsgrupper och sektorsspecifika undergrupper, där konkurrensmyndigheternas tjänstemän utbytte åsikter.

Upprätthålla en regelbunden och konstruktiv dialog mellan institutioner

Europaparlamentet, rådet och de två rådgivande kommittéerna med sina särskilda roller gentemot EU:s invånare och berörda parter, är viktiga partner i dialogen om konkurrenspolitiken.

Som svar på parlamentets betänkande över årsrapporten om EU:s konkurrenspolitik 2017 (föredragande: Michel Reimon) framhävde kommissionen ärendena om förhandsbesked i skattefrågor, konferensen om konkurrens i den digitala tidsåldern, miljöproblem, stöd till europeiska industrier och konkurrens som en av de vägledande principerna för den inre marknaden.

Kommissionens svar på Europaparlamentets resolution om konkurrenspolitik, som antogs den 31 januari 2019, beskrevs i dess skriftliga svar av den 3 juli¹¹⁸. Kommissionen välkomnade i synnerhet att parlamentet ställde sig bakom en stark och ändamålsenlig konkurrenspolitik, bland annat att det stödde ett stärkande av de nationella konkurrensmyndigheternas möjligheter att säkerställa en ändamålsenligare tillämpning av EU:s konkurrenslagstiftning genom direktivet om att utöka konkurrensmyndigheternas befogenheter. Den välkomnade

---

¹¹⁶ Kommissionens tillkännagivande om samarbete inom nätverket av konkurrensmyndigheter, EUT C 101, 27.4.2004, s. 43–53, och EUT C 374, 13.10.2016, s. 10.

¹¹⁷ Rådets förordning (EG) nr 1/2003 av den 16 december 2002 om tillämpning av konkurrensreglerna i artiklarna 81 och 82 i fördraget, EGT L 1, 4.1.2003, s. 1–25.

¹¹⁸ Se <https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/spdoc.do?i=32005&j=0&l=en>.

också att parlamentet ställde sig bakom att kommissionen måste ha tillräckliga resurser och lämpliga verktyg för att rikta in sina utredningar och snabbt slutföra dem, även i samband med förhandlingarna om programmet för den inre marknaden inom ramen för nästa fleråriga budgetram. Under 2019 besökte kommissionsledamot Margrethe Vestager flera gånger parlamentet. I februari besökte hon parlamentets särskilda skattekommitté, och närvarade också vid ett sammanträde inom stängda dörrar i arbetsgruppen för bankunionen i parlamentets utskott för ekonomi och valutafrågor, för att tala om de statliga stödärenden som rör Banca Carige och Nord LB, tillsammans med vice ordförande Valdis Dombrovskis.

I mars deltog kommissionsledamot Vestager i den strukturerade dialogen med parlamentets utskott för ekonomi och valutafrågor, där hon noterade parlamentets stöd för kommissionens arbete på det konkurrenspolitiska området, som ett viktigt sätt att skapa en öppen inre marknad som gynnar EU:s invånare.

Utöver bilaterala möten mellan kommissionsledamoten och enskilda ledamöter av Europaparlamentet höll kommissionens avdelningar i generaldirektoratet för konkurrens tekniska presentationer för parlamentsledamöterna och deras personal.

I december, som ett led i cykeln för årsrapporten om EU:s konkurrenspolitik 2018, deltog den tillförordnade generaldirektören för generaldirektoratet för konkurrens i diskussionerna i parlamentets utskott för ekonomi och valutafrågor, efter presentationen av ett förslag till betänkande av föredraganden Stéphanie Yon-Courtin. Kommissionen samarbetade också med de två rådgivande kommittéerna under hela året.

Den 16 maj 2019 bjöds kommissionsledamot Vestager in till Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs (EESK) 543:e plenarsession, för en diskussion med dess ledamöter om de konkurrenspolitiska utmaningarna för den nya kommissionen och det nya Europaparlamentet, särskilt inom ramen för den digitala ekonomin och hållbar utveckling. Kommissionsledamot Vestager tog upp utmaningarna under den nya institutionella cykeln, såsom ny teknik och innovationer, den ekonomiska tillväxtens dynamik, ändamålsenlig beskattning, den gröna ekonomin samt en framåtblickande klimatpolitik.

Under Rumäniens EU-ordförandeskap, under första hälften av 2019, bjöds kommissionsledamot Vestager in till en lunchdebatt om industripolitik med Ständiga representanternas kommitté (Coreper) den 13 mars. Samma dag ledde ordförandeskapet en hel dags arbetsgrupp om konkurrens, vilket gjorde det möjligt för generaldirektoratet för konkurrens att hålla tekniska genomgångar för medlemsstaternas konkurrensattachéer i en lång rad konkurrenspolitiska frågor. Vid mötet diskuterades allt från digitala utmaningar och industripolitik till konkurrens inom jordbruks- och läkemedelssektorerna, ”kontrollen av ändamålsenligheten” och omarbetningen av den allmänna gruppundantagsförordningen, samt den senaste utvecklingen i samband med samarbetsavtalen med de kanadensiska och japanska konkurrensmyndigheterna.

Den 6 maj följdes detta av en uppdatering på flera av dessa områden, med inriktning på insatserna på området för statligt stöd i form av viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse, de särskilda rådgivarnas slutrapport *Competition policy for the digital era* (inte översatt till svenska) och resultaten från Eurobarometerundersökningen med medborgarnas uppfattningar om konkurrensen. I februari presenterade kommissionen, som företräddes av generaldirektoratet för jordbruk och landsbygdsutveckling samt generaldirektoratet för konkurrens, huvudresultaten i rapporten om tillämpningen av unionens konkurrensregler på jordbrukssektorn i enlighet med artikel 225 d i förordning (EU) nr 1308/2013 (förordningen om en samlad marknadsordning) i rådets särskilda jordbrukskommitté. Under Finlands EU-ordförandeskap, under andra hälften av 2019, deltog företrädare för generaldirektoratet för konkurrens i diskussionerna i högnivågruppen för konkurrenskraft och tillväxt om ett

helhetsperspektiv på EU:s agenda: sammankoppling av industri- och inretnadspolitiken, däribland tjänster, och gav en uppdatering om data- och konkurrensolitik i förhållande till plattformsekonomin.